2011
ЛИСТОПАД
№11 (227)

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

XVI МІЖНАРОДНА ПРОЩА ВЕРВИЦІ В ПОГОНІ

МИТРОПОЛИТ АНДЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ЖИВИТЬ ІДЕЇ «МІСІОНАРЯ»

НЕСПОДІВАНИЙ ГІСТЬ З УКРАЇНИ

СВЯТОПОКРОВСЬКИЙ МОНАСТИР ОО. ВАСИЛІЯН,

смт. Покотилівка, Харківська область

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА ... 3
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ ... 6
Покровитель на січень:
МУЧЕНИК БОНІФАТІЙ, 1 СІЧНЯ ... 7
о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ЄВАНГЕЛІЯ ВІД МАТЕЯ ... 8
о. Юрій ТРУХАН
XVI МІЖНАРОДНА ПРОЩА ВЕРВИЦІ В ПОГОНІ ЗІБРАЛА БЛИЗЬКО 45000 ПРОЧАН ... 10
«АНДРІЇВСЬКІ ДЗВОНИ» ВЖЕ «ЗАЗВУЧАЛИ» ... 12
ПРАЗНИК МУЧЕНИКА ПАРТЕНІЯ У ДЕНЬ МІСТА ЖОВКВИ ... 12
бр. Кипріян СТЕФАНИШИН, ЧСВВ
РУХ ЗА ТВЕРЕЗИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ У ХАРКІВСЬКОМУ ДЕКАНАТІ ... 13
о. Полікарп МАРЦЕЛЮК, ЧСВВ, о. Терентій ДОВГАНЮК, ЧСВВ
X МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ: «ЧИН СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО В ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ» ... 14
БІЛЬШІСТЬ ЛЮДЕЙ НА ЗЕМЛІ – ВІРУЮЧІ ... 15
ВЛАДИКА ЯРОСЛАВ ПРИРІЗ, ЧНІ, СТАВ АДМІНІСТРАТОРОМ САМБІРСЬКО-ДРОГОБИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ ... 16
Володимир ГАЛУШКА
КОЛИ СПІВ – ЦЕ РІДНА СТИХІЯ ... 16
УГРУПОВАННЯ ДОГНАЛА НЕ МАЄ ЖОДНОГО СТОСУНКУ ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ... 18
ЗВЕРНЕННЯ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПСТВА УГКЦ ТА КОНФЕРЕНЦІЇ РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНИ ... 19
о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ О. ЙОСАФАТА ВОРОТНЯКА, ЧСВВ ... 20
д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ
МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ЖИВИТЬ ІДЕЇ «МІСІОНАРЯ» ... 21
о. Йосиф ЩУР, ЧСВВ,
СМТ. ПОКОТИЛІВКА – ПІД ПОКРОВОМ БОГОРОДИЦІ ... 22
ЧУДО СВЯТОГО ЙОСАФАТА ... 25
АНГЕЛ МИРУ ... 26
КОНКУРС «СТОРІНКАМИ СВЯТОГО ПИСЬМА» ... 28
ДИТЯЧИЙ ЧАЙНВОРД ... 30
ОСНОВНЕ ФОРМУВАННЯ БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ ... 31
Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ
ПРО РЕВОЛЮЦІЇ, РЕСТАВРАЦІЇ І ЗУБОЖІННЯ НАЦІЇ ... 35
д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ
ЗА ЖИВИХ І ПОМЕРЛИХ МОЛИТИСЬ ... 36
БОЖА БЛАГОДАТЬ ПІСЛЯ РОЗЛУЧЕННЯ ... 37
о. Даниїл СІКОРА, ЧСВВ
НЕСПОДІВАНИЙ ГІСТЬ З УКРАЇНИ ... 40
Ольга КІС
ВИЯВ УДЯЧНОСТІ ВЕЛИКОМУ БУДИТЕЛЕВІ ГАЛИЧИНИ ... 44
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ПОЛЬОВИЙ ЛІКАР СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ ... 45
Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «БЛАЖЕННА СЕСТРА ЙОСАФАТА» ... 50

БЕЗ БОРОТЬБИ НЕМАЄ ЖИТТЯ

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Очікуємо початок передріздвяного посту, Пилипівки, під час якої розважатимемо над таїнством воплочення Божого Сина. Воно здійснилося чудесним способом, щоб виявити нам Божу волю і Його безмірну любов. Божий Син прийшов на землю не тільки «прийнявши людське тіло», як артист для виконання ролі в театрі одягає відповідний костюм. Справді, багато людей гадають, ніби Бог хотів нам «показати», нас «навчити», нам «дати приклад», ніби його воплочення було для нього тимчасовим явищем, яке вирішив використати як спосіб звернення до людей, їхнього навернення і приведення до морального способу життя і, як наслідок, до вічного спасіння. Проте святе Євангеліє відкриває нам зовсім іншу правду – Бог захотів «стати людиною» з усіма наслідками, які з цього випливають. Насамперед – це зачаття і народження, навчання і пізнання, зростання і різноманітні переживання. Все людське було притаманне Ісусові, окрім гріха, як про це виразно говорить святий апостол Павло. Бог через свою другу Особу став одним із нас, був між нам і пережив усі труднощі і терпіння, притаманні людині – нерозуміння, самотність, відкинення і жорстоку смерть. Він воскрес, повернувся до слави Отця, в якій перебував «від початку», але не можемо його задумувати сьогодні без людської природи – він навіки залишився Богочоловіком, який пройшов усі людські страждання, ставши одним із нас.

Споглядаючи його життя, усвідомлюємо тим краще, якою є мета людського земного шляху – стати людиною, образом Христа, навчатися і зростати, співпереживати і любити. Мета не лежить тільки в майбутньому, тим більше у земному, якого для багатьох може й не бути на нашій багатостраждальній планеті. Мета ховається за кожним нашим кроком, віддихом, за кожним ударом нашого серця – в будь-якій ситуації уподібнитися до Христа. Тому мету осягаємо тоді, коли вміємо

прощати (прощати, а не виправдовувати негідні вчинки), коли вміємо любити (а не самозакохано втішатися власним добробутом), чинити добро (а не очікувати похвали за наші вчинки).

Сьогодні суспільство поляризується. І не тільки в Україні. Виникає дедалі більше суперечок і непевності, страху перед іншими й ненависті до інакших. В душі людей входить не відчуття боротьби, бо завжди необхідно боротися за своє життя і майбутнє. Входить відчуття і прагнення війни, щоб знищити собі подібних, зацарювати над їхніми тілами й розумом, обманути й окрасти. Головне, щоб було добре нам, а як почуваються і що переживають інші – не так уже й важливо. І починають розмиватися кордони між справедливістю і відвертим знущанням, між правосуддям і дешевим театральним дійством, а навіть між здоровим глуздом і безоглядною впертістю. Все це переживає сьогодні українське суспільство. Знову поділи на Схід і на Захід, на «ваших» і «наших», постійне несприйняття, а навіть ворожість. Дедалі частіше можна почути думку, що об'єднання настільки різних форм світогляду, як в Україні, неможливе в принципі. Подібні процеси, можливо не так яскраво, відбуваються в багатьох інших країнах. Чи повинні ми прийняти це спокійно і вступити у війну всіх проти всіх?

У листопаді відзначаємо свято священномученика Йосафата, архиєпископа полоцького. Народився у Володимирі Волинському, жив і виховувався в українському середовищі, молодим переїхав до Вильна (тепер Вільнюса), пізнав космополітичне місто, в якому одночасно проживало багато національностей, був єпископом переважно для білорусів у розлогій Полоцькій єпархії. Ніде не почувався чужим, бо повірив Христу і не вступив у війну, а розпочав боротьбу. Насамперед зі своїм страхом і пристрастями, проти неправди, за людину, за її душу і, врешті, «щоб усі були одно». У цій боротьбі поклав своє життя. Але не ненавидів, не хотів панувати, був Людиною, бо вірив у Христа, який також для нас став Людиною.

Ми повинні бути готовими до боротьби. Не щоб панувати, а щоб спасти те, що загинуло. Бути людьми не для того, щоб «осягнути», «навчити», «показати», а просто бути, бо і Христос став людиною, щоб бути одним із нас. У боротьбі можемо покласти навіть своє життя. Христос нас запевняє, що ми не програємо. А боротися мусимо. Без боротьби немає життя. ■

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар:
Ігор САВ'ЯК

Радаційна колегія:
о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературне редагування:
Христина МИХАЛЮК

Коректура:
Віктор ПОЛЕТКО

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Фото на обкладинці:
Роман ДАЦЬО

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net, misionarchik@i.ua
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 31.10.2011 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2011

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

**О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.**

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

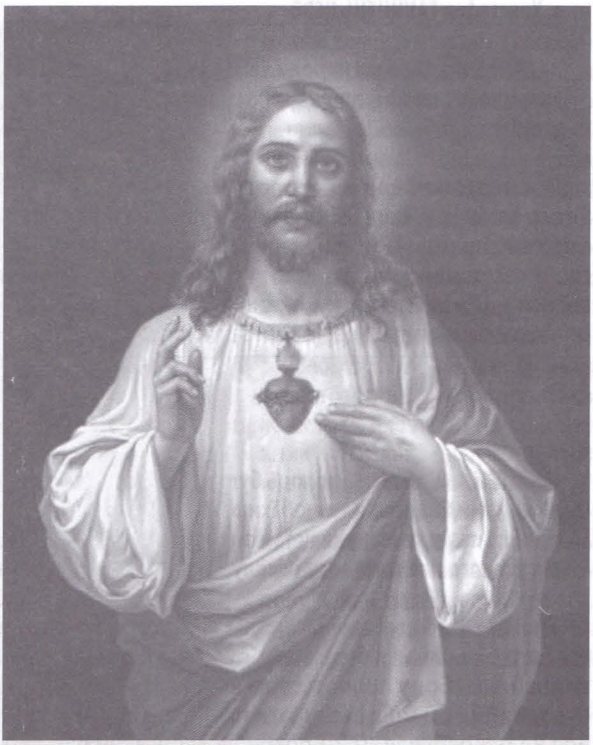

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: За Східні католицькі Церкви, щоб їхню славну традицію знали і поважали як духовний скарб, цінний для цілої Церкви.

МІСІЙНИЙ: Щоб африканський континент знайшов у Христі силу стати на шлях примирення і справедливості, згідно з вказівками другого Синоду єпископів, присвяченого Африці.

МІСЦЕВИЙ: Щоб вірні на парафіях були переконані у важливості своєї активної участі у справах місцевої Церкви, стали допомогою священикам у поширенні Божого Царства.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

о. Христофор ГАНИНЕЦЬ,ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб усі народи землі через взаємне пізнання й пошану зростали у згоді й мирі.

Процес становлення народу починається з того моменту, коли він наважується сказати про себе правду, не завищуючи чи занижуючи свою самооцінку, тобто коли критично подивиться на свою політику, економіку, культуру, релігію і визначить міру своїх здобутків у різних сферах. Також важливим елементом є позиція щодо інших народів, навіть економічно невигідних. На чолі кожної країни стоїть лідер – особа чи група осіб, які мають звертати увагу на власні таланти й критично оцінювати недоліки. Через пошану, пізнання один одного керівники великих держав також можуть виділити час для простих, неділових стосунків, у яких пануватиме згода і мир, притаманні дітям Божим. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб діти і молодь були вісниками Євангелія та щоб їхню гідність завжди шанували і захищали від усякого насильства та експлуатації.

«Ти завжди знав своїм серцем, що потребуєш Бога більше, ніж будь-кого, будь-що, але чи ти знав, що і Бог у повноті своєї вічності потребує тебе? Як би могла існувати людина, якщо б Бог не потребував її? Ти потребуєш Бога, щоб бути, а те, що Він потребує тебе, – це і становить сенс нашого життя», – писав єврейський мислитель Мартін Бубер. Сучасна молодь потребує Бога, можливо, так, як ніколи раніше, але часто соромиться визнати це вголос через погляди своїх друзів або через різноманітні захоплення. Тільки коли вже добре щось «припече», тоді, немов хапаючись за останній шанс, – складає руки до молитви. Бог і це приймає, пригортає всіх своїх дітей. Але Бог хоче, щоб саме молоде покоління ставало каналом Євангелія, тому що саме молодь є більш активною, мобільною, запальною. Щоб Слово Христове передавалося з уст в уста і ширилося по всьому світі, потрібно виховувати дітей у гідності, берегти від різного роду насильства і експлуатації і прищеплювати змалку любов до Небесного Отця. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб була видимою допомога місцевих органів влади у задоволенні потреб найменш захищених верств населення.

Бідним людям, які мешкають у містах чи селах, допомагають зазвичай перед великими святами. Якщо є сиротинець, то перед святом св. Миколая чи Різдвом до них є черга доброчинців. Тому радість у цих людей з'являється кілька разів на рік. А насправді вони мають право на щастя, як і ми всі, які маємо сім'ї, достаток. Розподіл земних дібр відбувається з порушенням Божих заповідей, а тому це призводить до ще більшого збагачення одних і до зубожіння тих, хто і так ледве зводить кінці з кінцями. Влада на місцях має обов'язок по-людськи оцінити ситуацію таких людей і знайти способи видимо допомогти таким людям або з власного бюджету, або спонукаючи заможних краян, щоб вони виявили бажання поділитися з убогими. ■

ПОКРОВИТЕЛЬ НА СІЧЕНЬ

МУЧЕНИК БОНІФАТІЙ, 1 січня

Першого січня за григоріанським календарем (це 19-го грудня за юліанським), тобто на громадянський Новий Рік, Церква святкує пам'ять мученика Боніфатія, що постраждав у 290 р. (деякі джерела подають 307 р.) у місті, де народився св. ап. Павло, тобто у Тарсі, що в Кілікії (це місто у Туреччині досі носить те саме ім'я). Ім'я «Боніфатій» походить від латинського словосполучення «bonum facere», що означає «творити добрі діла». Він був рабом багатої молодої жінки, знатної римлянки, яка називалася Аглаїда або Аглая. Як звичайно бувало в суспільстві язичників, їхнє життя включало бурхливі бенкети, на яких пили багато вина і забавлялися непристойними ділами (як часом, на жаль, буває і на сучасних гостинах у різдвяному часі). Та Боніфатій не був позбавлений і деяких чеснот: намагався допомагати потребуючим і навіть шукав таких по вулицях міста.

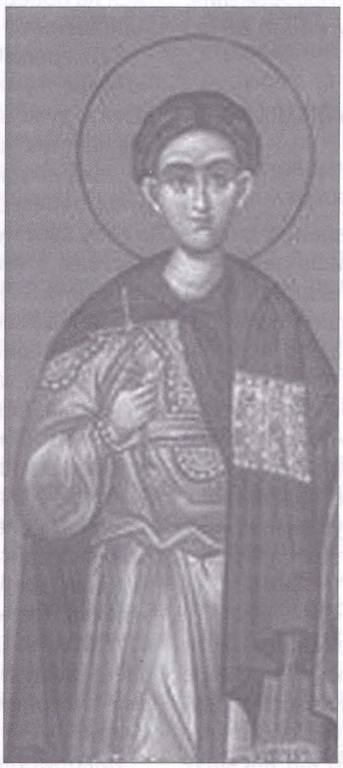

Мученик Боніфатій.

Одного дня Аглаїда висловила невдоволення способом життя, яке проводила вона зі своїм рабом, і послала його на Схід, щоб приніс святі мощі мучеників, які терпіли за свою віру в Христа, бо ж вона почула, що присутність таких мощей у домі матиме дуже позитивний вплив на життя його мешканців. Боніфатій вирушив у дорогу, обіцяючи, що він принесе такі мощі, якщо зможе їх знайти, та додав: «А що, якби моє власне тіло, вже як мученика, принесли вам?» Аглаїда відповіла, що про такі справи не слід легковажно говорити.

Боніфатій поїхав до м. Тарса і, залишивши свої коні під опікою слуг, подався до двору губернатора Сімплікія. Там він побачив наяву кількох християн, яких мучили, даремно намагаючись змусити їх відректися від Христа. Їхня відвага та духовна сила справили таке глибоке враження на Боніфатія, що він їх привітав словами: «Великий Бог християн!» Губернатора образили такі слова, і він сердито запитав Боніфатія, хто він такий. Боніфатій відповів: «Я – християнин!» Тоді йому стали завдавати такі ж самі страшні муки, а він їх відважно переносив, закликаючи ім'я Христове на поміч і прохаючи інших мучеників молитися за нього. Народові, що бачили тортури, які хоробро переносили ці страстотерпці, набридла така жорстокість, і люди почали викликувати так, як і Боніфатій: «Великий Бог християн!»

Сімплікій тоді зупинив видовище, але на наступний день наказав Боніфатію відсікти голову. Юнак, наслідуючи Христа, перед своєю смертю помолився за прощення катам їхньої провини.

Слуги, які чекали на повернення свого супутника, почули про те, що був страчений якийсь молодий чоловік з Риму. Для них стало несподіванкою, що це був сам Боніфатій. Вони заплатили губернаторові жадану ним суму, забрали тіло мученика та зі смутком повернулися до Риму. Але вістка про це випередила їх, і Аглаїда вийшла їм назустріч зі священиками, щоб із честю та побожністю поховати тіло Боніфатія. Вона й побудувала каплицю над його гробом і провела решту свого життя в молитві та самоті. А після смерті її тіло поховали недалеко від місця поховання св. Боніфатія.

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД МАТЕЯ

(Продовження, початок у ч. 10 за 2011р.)

Сантьяґо Ґіхарро Опорто
(Переклад з іспанської о. Йосафата КОВАЛЯ, ЧСВВ)

Євангеліє Матея як літературний твір

Євангеліє від Матея є пасторальним писанням. Наміром автора було не лише передати слова і діяння Ісуса, але також відповісти за їхнім посередництвом на проблеми, що переживала християнська спільнота, до якої він писав. Однак не можемо забути про спосіб, за допомогою якого він передавав свою вістку. Євангеліє від Матея є також літературним твором, і для того, щоб отримати доступ до вістки, яку воно передає, дуже важливим є пізнати, якими джерелами і ресурсами користувався євангелист і як організував Євангеліє.

Джерела Матея

При написанні своїх творів євангелисти користувалися усною традицією, яка пізніше була записана. Два джерела, які використовував Матей, легко ідентифікувати. Перше – це Євангеліє від Марка, план якого він наслідує з деякими модифікаціями; іншим ресурсом є збірка висловів Ісуса, відома за назвою Джерело Quelle (Q). Хоча не знайдено жодної копії цього другого джерела, словесні збіги між Матеєм та Лукою вказують на його існування. До тих двох джерел потрібно додати іншу серію власного матеріалу Матея, що не зустрічається в інших Євангеліях.

Матей включив у своє Євангеліє практично все оповідання Марка, приймаючи його основну структуру, але переробив більшість конкретних оповідань. Більш характерні риси цієї редакційної праці – це спрощення та стилізація. Яскраві приклади цієї техніки зустрічаються в оповіданні про чуда, зібрані у Мт. 8-9. Матей позбавив згаданих оповідань всього другорядного та епізодичного, щоб зосередитися на поведінці осіб, що були біля Ісуса, та на відношеннях, що встановилася між ними.

З Джерела Quelle Матей перейняв приблизно четверту частину свого Євангелія. До неї належать дуже важливі розповіді, як, наприклад, Блаженства чи «Отче наш». Матей використовував це джерело з більшою свободою, ніж Лука, переміщуючи деякі оповідання в інше місце у своєму Євангелії відповідно до власного стилю. У випадку, наприклад, Нагірної проповіді (Мт. 5-7) оповідання з Джерела Quelle він доповнив іншою власною традицією.

Різні традиції, які становлять власний матеріал Матея, займають іншу четверту частину Євангелія. Деякі з тих передань циркулювали по різних християнських спільнотах, як на це вказує факт, що деякі притчі, що зустрічаються лише у Матея, були зібрані також іншою давньою колекцією слів та діянь Ісуса, відомою як Євангеліє від Томи. Характеристикою тих власних Матеєвих традицій є їх різноманітність. Так, наприклад, місіонерська вказівка у Мт. 10, 5-6 «а йдіть радше до загиблих овець дому Ізраїля», як у Мт. 28, 19 «всі народи», зустрічається між власним матеріалом Матея.

Використання цих джерел є прекрасним прикладом комплексного характеру Євангелія від Матея, який зумів скомбінувати давні палестинські традиції (Джерело Quelle) з більш відкритим баченням християн поганського походження (Марко) та з іншими традиціями, які представляли різні бачення членів його спільноти (власний матеріал), створюючи новий твір, що отримав своє неповторне обличчя.

Літературний стиль

Матей мав дуже характерний літературний стиль, який відрізняє його від інших євангелистів. Його спосіб написання є типовим юдейським. Вживає ресурси, що використовувалися тогочасними юдейськими письменниками: паралелізм, концентричний

характер, чисельні тематичні угрупування і т.д. Його стиль характеризується стислістю та ясністю: викидає зі своїх оповідань все другорядне і не настільки важливе; представляє своїх персонажів без багатьох обрисів, підкреслюючи їхні характерні риси; групує та впорядковує оповідання і вчення.

Іншою характерною рисою цього Євангелія, що також відображає середовище, в якому зродилося, є постійна присутність цитат зі Старого Завіту, яких у Матея є набагато більше у порівнянні з іншими Євангеліями. Християни Матеєвої спільноти мали спільну з фарисеями та вчителями закону велику повагу до Писань і пояснювали їх у такий же спосіб. Вони (християни та фарисеї і вчителі закону) використовували «мідраш гаґада», або розповідне тлумачення, і «мідраш галака», або нормативне тлумачення. Різниця між ними полягала в тому, що для християн ключем для пояснення Писань був не закон Мойсея, але Ісус.

Власна характеристика використання Писання, якою користується Матей, – це так звані цитати рефлексій. Це цитати зі Старого Завіту, включені за допомогою фіксованої формули «це все сталося, щоб збулося...», які мають за мету спровокувати паузу для роздумування про деякі важливі аспекти та підкреслити, що в Ісусі сповнилися пророцтва, які Бог дав своєму народові. Це наступні місця: Мт. 1,22; 2,15.17.23; 4,14; 8,17; 12,17; 13,35; 21,4; 27,9.

Поділ книги

Матей включив джерела, які мав під руками і у власному проекті. Щоб вказати внутрішні поділи свого твору, він використовував різні ресурси, відмінні від тих, які використовуються сучасними методами редагування. Тому нелегко визначити, якою є внутрішня організація його Євангелія і що саме спричинилося до різних поділів.

Існує багато рівнів у внутрішній організації твору. Основний полягає в групуванні різних літературних одиниць. У Матея зустрічаємо достатньо групувань цього типу, що допомагають визначити основні блоки. Такими, наприклад, є групування оповідань про чуда у Мт. 8-9; групування притч у Мт. 13,1-52, група з трьох знаків Ісуса у Мт. 21,28-22,14; з трьох полемік у Мт. 22,15-40.

Деколи, у ширших одиницях, зустрічаються окремі знаки поділу, такі як повторення трьох варіантів того ж самого висновку у Мт. 4,23; 9,35 і 11,1, або трьох попереджень про страждання у Мт. 16,21; 17,22-23 та 20,17-19. У першому випадку висновки діяльності Ісуса позначені розвитком Його діяльності (Мт. 4,17 – 11,1). У другому – попередження випереджають оповідання про страждання, яке у Матея починається натяком на дане попередження (Мт. 26,1-2).

Інші дослідники вказують на більш глобальний поділ. Таким є випадок з промовами, що завжди закінчуються постійною формулою: Коли Ісус скінчив... (Мт. 7,28; 11,1; 13,53; 19,1; 26,1). Використовуючи цю вказівку, вже віддавна пропонують поділ Матея на п'ять частин, які відповідають п'ятьом книгам П'ятикнижжя Мойсея. Проте щоразу зростає переконання, що Матей перейняв основний поділ Марка на дві частини, в яких він додає довге представлення Ісуса. Літературні дані, які підтримують цей поділ, – це повторення тої самої формули «з того часу Ісус почав…» у двох стратегічно важливих місцях – Мт. 4,17 і 16,21 – щоб підкреслити новий початок. Після обох формул, як і в Мт. 1,1, євангелист додає назву частині, яка починається. Цей поділ, підтриманий іншими другорядними поділами (підсумки, попередження про страждання), використано у цьому коментарі. Подаємо тут короткий огляд згаданого поділу.

ПЕРША ЧАСТИНА: Мт. 1,1 – 4, 16

Назва: Родовід Ісуса, Месія, Син Давида, Син Авраама (Мт. 1,1).

Складається з двох розділів:

1. Дитинство Ісуса (Мт. 1,1 – 2,23).
2. Приготування до місії (Мт. 3,1 – 4,16).

У цій частині розповідається про життя Ісуса перед прилюдною місійною діяльністю. Головною темою є Його богосинівство (Мт. 1,20; 2,15; 3,17) та Його представлення як Нового Ізраїля, що вийшов з Єгипту (Мт. 2,12нн.), переходить через Йордан (Мт. 3,13-17) і є спокушуваний у пустині (Мт. 4,1-11).

ДРУГА ЧАСТИНА: Мт. 4,17 – 16,20

Назва: З того часу Ісус почав проповідувати й говорити: "Покайтеся, бо Небесне Царство близько" (Мт 4, 17).

Складається також з двох розділів:

1. Проголошення царства (Мт. 4,17 – 11,1).
2. Неприйняття Ісуса (Мт. 11,2 – 16,20).

У першому розділі три висновки (Мт. 4,23-25; 9,35; 1,11) дають зразок діяльності Ісуса, яка полягала у проголошенні (Мт. 4,17), вченні (Мт. 5-7) та оздоровленнях (Мт. 8-9). Ця діяльність завершується місією учнів (Мт. 10). Другий розділ збирає наслідки, які це проголошення та сама особа Ісуса спричинює, головно неприйняття юдейською старшиною (Мт. 11,2 – 12, 50). Це стається, коли Ісус покидає тих, що його не приймають, і зосереджується на наставництві своїх учнів (Мт. 13,1-52). Опісля Ісус остаточно полишає свій народ та проголошує заснування Церкви (Мт. 13,53 – 16,20).

ТРЕТЯ ЧАСТИНА: Мт. 16,21 – 28,20

Назва: З того часу Ісус почав виявляти своїм учням, що йому треба йти в Єрусалим і там багато страждати від старших, первосвящеників та книжників, і бути вбитим, і на третій день воскреснути (Мт. 16,21).

Складається також з двох розділів:

1. Вказівки учням (Мт. 16,21 – 20,34).
2. Неприйняття Ісуса (Мт. 21,1 – 28,20).

У першому розділі три передбачення страждань (Мт. 16,21; 17,22-23 і 20,17-19) спричинюють вказівки Ісуса для своїх учнів про значення Його страждань та вимогу до учнівства (Мт. 16,21 – 20,28). Другий розділ починається неприйняттям Ісуса у Єрусалимі (Мт. 21-23) і остаточними вказівками учням про події, що стануться в кінці світу (Мт. 24-25); і завершується оповіданням про страждання-воскресіння (Мт. 26-28), за чим іде остаточний вираз неприйняття своїм народом, що й спричинилося до остаточного запрошення нового Ізраїля (Мт. 28,16-20). ■

XVI МІЖНАРОДНА ПРОЩА ВЕРВИЦІ В ПОГОНІ ЗІБРАЛА БЛИЗЬКО 45000 ПРОЧАН

о. Юрій ТРУХАН,
прес-секретар Бучацької єпархії

1-2 жовтня невеличке село Погоню у Тисменицькому районі відвідали тисячі прочан. З різних куточків України (Закарпаття, Львівщина, Київщина, Івано-Франківщина, Тернопільщина, Сумщина, Запоріжжя, Донеччина, Черкащина) та з-за кордону (Сполучені Штати Америки, Польща, Словенія, Італія) прибули сюди паломники на XVI Міжнародну прощу вервиці за єдність Церкви. Протягом двох днів у Погоні відбувалися богослужіння, Хресна дорога, звучали молитви, поміж ними були розважання, молодіжна програма, духовні пісні, а після півночі – ватра та нічні чування. У величавому соборі, що будується на території василіянського Святоуспенського Погонянського монастиря, відкрито фотовиставку «Єрусалим у Погоні» члена національної спілки фотохудожників України Сергія Гуцана.

■ **Повчальне слово для вірних, владики Дмитра Григорака, ЧСВВ.**

■ Прочани XVI Міжнародній прощі вервиці в Погоні.

Апогеєм двох днів стала Архиєрейська Свята Літургія та віднова посвяти Непорочному серцю Марії, яку очолив владика Дмитро Григорак, правлячий єпископ Бучацької єпархії УГКЦ, за участю отця протоігумена Йоанікія Чверенчука, ЧСВВ, яким співслужили 25 священиків у супроводі молодіжного хору «Осанна», що діє при церкві Царя Христа м. Івано-Франківська.

На величному богослужінні були присутні голови обласної державної адміністрації Михайло Вишиванюк, обласної ради Олександр Сич, районної державної адміністрації Ігор Овчар, районної ради Володимир Семенів, заступники голів ОДА Роман Іваницький, райдержадміністрації Володимир Дутчак, районної ради Руслан Фармус, керівник виконавчого апарату районної ради Юрій Проценко, міський голова Тисмениці Богдан Дарчин інші посадові особи району.

Богослужіння відбувалося на другому поверсі при вході до собору Погонянської Богородиці, підвалини якої було освячено у червні цього року. А внизу, на першому поверсі, розміщений храм Цариці Вервиці, де вже проходять богослужіння. Будівництво величавої споруди розпочато у 2008 році.

Настоятель монастиря Успення Матері Божої ЧСВВ у Погоні о. Никодим Гуралюк щиро подякував поважним духовним особам, які взяли участь у богослужінні, привітав і висловив велику подяку за допомогу та підтримку обласній, районній владі. «Наше село Погоня – маленьке, але давнє і багате своїми традиціями», – сказав він. За словами настоятеля, місце для будівництва собору обрано невипадково. Тут за часів князя Данила Галицького була зведена церква на честь перемоги над татарами. А в XVII столітті відбулося чудодійне об'явлення ікони Богородиці. Прочанам Никодим Гуралюк захоплено сповістив, що наступну Міжнародну прощу вервиці за єдність церкви буде проведено також у Погоні, і відбудеться вона у першу суботу та неділю жовтня.

Сприяла успішному проведенню відпустової прощі погода та добра організація. Тут розгорнулася виїзна торгівля, було гаряче харчування, чергували автомобілі швидкої допомоги, патронажні служби Товариства Червоного Хреста України, чергові райвідділів Міністерства надзвичайних ситуацій та Міністерства внутрішніх справ України, які при потребі надавали паломникам необхідну допомогу чи підтримку. ■

«АНДРІЇВСЬКІ ДЗВОНИ» ВЖЕ «ЗАЗВУЧАЛИ»

14 жовтня 2011 року на Покров Пресвятої Богородиці при храмі св. Андрія у Львові відбулося посвячення торгово-реколекційного центру «Андріївські дзвони». Сам центр розмістився на чотирьох поверхах дзвіниці, яка впродовж багатьох років була у занедбаному стані та використовувалася як склад матеріалів. Тепер завдяки старанням о. Михайла Лучківа, ЧСВВ, пароха храму, дзвіниця буде нести духовну поживу прихожанам храму та гостям, адже тут тепер можна придбати духовну літературу та різну церковну атрибутику.

■ Посвячення торгово-реколекційного центру «Андріївські дзвони».

Обряд посвячення центру довершив о. протоігумен Йоанікій Чверенчук разом із о. К. Стасівим, директором видавництва «Місіонер», та о. П. Ясиновським, настоятелем Дрогобицького монастиря Св. Апостолів Павла і Петра. На торжестві були присутні також о. Й. Возняк, о. М. Ленів, о. Й. Коваль, о. В. Митник, о. І. Корінець, о. Т. Кушка та о. М. Лучків. Участь у посвяченні центру взяли п. М. Лозинський, колишній директор видавництва «Місіонер» (1994-2005 рр.), гості та добродії цього благодатного задуму.

У своєму слові протоігумен після привітання наголосив, що це місце пустувало впродовж багатьох років, а тепер стараннями пароха воно оживлене і покликане нести духовне слово. В часи радянської влади ми були позбавлені духовної поживи, а зараз маємо можливість читати різну релігійну літературу, і насамперед Св. Письмо. Адже, за словами св. Єроніма, «хто не знає св. Письма, не знає й Ісуса Христа». І все ж потрібно остерігатись, адже існує небезпека купити не лише підроблені ліки, продукти й різні товари, але й також не зовсім якісну, а то й шкідливу літературу, яка нібито є церковною. У цьому центрі буде автентична релігійна література видавництва «Місіонер» та інших церковних видавництв. На завершення протоігумен побажав працівникам бути людяними й професійно виконувати свою працю.

Слово привітання мав о. М. Лучків, парох храму Св. Андрія. Він, зокрема, розповів про етапи втілення задуму у життя під покровом Пресвятої Богородиці, адже цьому передувала немала праця. При цьому подякував жертводавцям, які завжди радо відгукуються на потреби храму.

Слова побажань складали також запрошені гості й добродії. ■

ПРАЗНИК МУЧЕНИКА ПАРТЕНІЯ У ДЕНЬ МІСТА ЖОВКВИ

2 жовтня 2011 року м. Жовква відзначила празник св. муч. Партенія, мощі якого спочивають у храмі Серця Христового, де душпастирюють отці василіяни. Урочисту Божественну Літургію очолив правлячий архиєрей Михаїл Колтун у співслужінні єромонахів ЧСВВ та парафіяльних священиків, які служать на Жовківщині. Також у цей день Жовква святкувала День міста.

Свято розпочалося напередодні з Великої вечірні. Опісля відбулася молитовна хода містом із мощами св. муч. Партенія. Спочатку процесії йшли богопосвячені особи, далі оркестр, відтак священнослужителі, а за ними побожні парафіяни, які несли на своїх раменах домовину із мощами. Чимало людей несли запалені свічки в честь святого. Під час походу священики разом із вірними роздумували над значенням святості життя муч. Партенія.

В Архиєрейській Літургії взяли участь багато парафіян та гостей храму Серця Христового. Зокрема, чисельно були присутні вірні із довко-

■ Урочисте вшановування мощей св.мученика Партенія.

лишніх сіл. У проповіді владика Михаїл закликав вірних до витривання в добрім, бо це є «духовна сила, яка базується на християнській моралі, бо можна добро робити один одному, керуючись лише симпатією, приємністю, вигодою, але добро моральне несе духовне збагачення». Тому архиєрей риторично запитав присутніх: «Чим ми сьогодні багаті? Чим ми можемо похвалитися, щоби гідно святкувати свято св. Партенія, день м. Жовкви? Якими ми є?» Духовне добро – це велика сила, яку плекає Церква. Тому ми й вшановуємо св. Партенія, «бо він вказує на духовну силу», яка необхідна кожному.

Святкове богослужіння завершилося освяченням релігійної атрибутики та благословенням свяченою водою. З нагоди Дня міста правлячий архиєрей виголосив привітання на площі Вічевій та взяв участь у концерті органної музики в костелі Св. Лаврентія. ■

Прес-служба Сокальсько-Жовківської єпархії

РУХ ЗА ТВЕРЕЗИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ У ХАРКІВСЬКОМУ ДЕКАНАТІ

бр. Кипріян СТЕФАНИШИН, ЧСВВ

6 жовтня 2011 р. в рамках душпастирського проекту для узалежнених у Святопокровському монастирі в смт. Покотилівці відбувся семінар-зустріч зі священиками та ченцями Харківського деканату, яку провели Комісія у справах душпастирства охорони здоров'я УГКЦ та підкомісія «За тверезість життя», мета якої – боротись із поширенням алкогольної залежності в українському суспільстві.

Голова підкомісії о. Андрій Логін ознайомив учасників зустрічі з цілями й завданнями комісії та заохотив до служіння серед залежних від алкоголю на місійних теренах УГКЦ. Учасники вислухали доповідь про тих, хто страждає від алкоголізму, та членів їх сімей. Терапевт-фахівець розповів про напрям роботи, методику та схему поступової праці з таким людьми. На семінарі презентували посібник духовної терапії для осіб, співузалежнених від алкоголю – їх родичів і близьких людей. Отець Олег Жаровський поділився з присутніми на семінарі досвідом праці в спільноті «Лярш» та роботи з безпритульними дітьми. Учасники семінару дійшли висновку, що авторитет священика є неабиякою допомогою в його служінні та чинником довіри до його особи серед згаданої категорії людей. Священик в силу своєї місії може зробити більше там, де інші не мають влади – допомогти цим людям позбавитися гріхів та загладити провину за неправильний вибір. А це вимагає мурашиної праці й терпіння на цьому полі служіння. Як перший крок, священики деканату домовилися служити в останню неділю місяця Святу Літургію за зцілення узалежнених від алкоголізму. ■

X МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ: «ЧИН СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО В ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ»

о. Полікарп МАРЦЕЛЮК, ЧСВВ,
о. Терентій ДОВГАНЮК, ЧСВВ

6-8 жовтня 2011 р. у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (м. Луцьк) відбулася X Міжнародна наукова конференція «Чин святого Василія Великого в історії Церкви». Учасників конференції привітали представники влади і ректори Луцького та Шауляйського університетів, о. Роберт Лисейко, ЧСВВ, ректор Василіянського інституту філософсько-богословських студій ім. В. Рутського.

■ X Міжнародна наукова конференція.

У першій секції були представлені доповіді науковців з Литви про просвітницьку діяльність Чину у їхній країні; другу секцію характеризували доповіді, присвячені виховній традиції василіян. Доповідачі зі Львова представили працю отців нашого Чину на ниві освіти і друкованого слова у XX ст. Третя секція зосередилася навколо історії василіян у XVI-XVIII ст. на основі досліджень джерел у архівах Києва, Вільнюса, Житомира, Львова, Луцька, Мінська та Харкова. Науковці відтворили мозаїку життя і праці ченців у період поширення унії на Правобережній Україні, Речі Посполитій та Литві. Було зазначено, що виразна конфесійна забарвленість культу Пресвятої Євхаристії, монаша дисципліна та високий рівень освіти стали запорукою успіху поширення унії.

Василіянський Чин, отримавши підтримку як можновладців з руської шляхти, так і польського нобілітету, провадив школи та видавничу діяльність, яка посприяла поширенню освіти на теренах Литви, Правобережної України та Речі Посполитої. Зокрема, було відзначено роль Почаївської друкарні, бібліотек у Дермані та Дубно. У четвертій секції доповідачі звернули увагу на діяльність василіян у XIX-XX ст. і наголосили, що репресивна політика царської влади свій перший удар проти Греко-Католицької Церкви скерувала саме на василіян.

Доповідачі з Польщі і Білорусії показали, що василіяни одностайно стали в обороні унії, і їх вірність надихала мирян до подвигів. Так, мученики у Пратулині – вихованці скасованого у цій місцевості монастиря [13 греко-католицьких мирян села Пратулина колишньої Холмської єпархії Греко-Католицької Церкви розстріляні 24 січня 1874 року сотнею царських солдат за відмову передати сільську церкву православному священику – Прим. ред.]. І у свідомості людей протягом цілого століття жила пам'ять про науки василіян, а з уст вірних лунали пісні почаївського «Богогласника». Остання секція містила доповіді науковців з Луцька, які розповіли про долю монастиря у Луцьку та Краснопущі, акцентуючи, зокрема, на ролі братств у їх житті. Відзначено також мистецьку вартість Краснопущанського іконостасу у розвитку українського бароко.

Після доповідей учасникам конференції подякувала доктор Альдона Васіляускене, голова Асоціації істориків Литви і України, яка, власне, і є ініціатором цього циклу міжнародних конференцій. Отець Роберт Лисейко, ЧСВВ, відзначив важливість цієї конференції, яка показала роль Чину святого Василія Великого у творені українського етносу в контексті розвитку народів Європи. Виклики часу потребують спільних зусиль ченців і мирян у справі поширення християнства в сучасному секулярному суспільстві. Особлива подяка належала п. Оксані Карліній, викладачу Волинського університету, яка практично самостійно організувала життя і побут учасників конференції. Дух злагоди і конструктивної дискусії, який панував під час конференції, надихнув учасників на подальшу дослідницьку працю, яка має увінчатися публікацією джерельного мате-

ріалу, а тексти конференції завдяки дбайливій опіці організаторів уже незабаром стануть надбанням ширшого кола читачів.

На завершення X Міжнародної конференції учасники відвідали місто народження апостола єдності св. свщм. Йосафата – Володимир-Волинський. Місцевий настоятель отець Терентій Довганюк, ЧСВВ, радо вітав прибулих гостей у монастирській обителі василіян. Після молебня на честь святого отець Терентій ознайомив усіх з історією волинського краю, водночас наголосивши на великому значенні василіянської обителі у м. Володимирі-Волинському, яка, за старанням парафіян і вищих настоятелів Чину, сьогодні старанно відновлюється.

Проводжаючи гостей, отець Терентій запросив усіх відвідати міжнародну прощу, що відбудеться 25 листопада 2011 року в честь священомученика Йосафата Кунцевича. Урочисті богослужіння відбуватимуться в храмі Св. Йосафата. ■

БІЛЬШІСТЬ ЛЮДЕЙ НА ЗЕМЛІ – ВІРУЮЧІ

Як нам відомо, понад 70% людей у світі сповідують певну релігію. Проте, як виявляється, для мусульман їхня віра здебільшого має більше значення, ніж для християн. Варто задуматись!

Дослідження здійснювала британська асоціація «Ipsos MORI». Саме вона оприлюднила такі дані. Результати дослідження чітко показали, що кількість віруючих в християнських та ісламських країнах суттєво різниться. Так, наприклад, 94% респондентів з мусульманських держав вважають релігію важливою частиною свого життя. В опитуванні брали участь також жителі таких країн, як Саудівська Аравія, Туреччина та Індонезія. Результати були приголомшливими. З християнських держав (а в опитуванні взяли участь 19) тільки 66% опитаних заявили про те, що релігія відіграє важливу роль у їхньому житті і є важливою для них. Також виявилось, що велика кількість невіруючих людей (майже 40%) проживає у Швеції, Франції, Бельгії та Великобританії.

Проте США і надалі залишаються однією із найбільш релігійних держав. Згідно з результатами дослідження, саме в США близько 65% опитаних назвали себе християнами, а 86% заявили, що віра для них є справді важливою складовою їхнього життя. Для таких держав, як Франція і Швеція, цей показник коливається від 36% до 42%. В Іспанії також не дуже втішні результати. Там лише 44% респондентів заявили про важливу роль релігії в своєму житті.

Варто також зазначити, що молодь у мусульманських країнах набагато релігійніша. 61% молодих мусульман на противагу 19% християн вважають, що їхня віра – єдиний і правильний шлях до спасіння і життя вічного.

Понад половина опитаних (а саме 52%) заявили, що допомагати бідним і нужденним необхідно завжди, незважаючи на те, яку релігію ти сповідуєш. Адже допомога повинна бути перш за все від щирого серця. Що ж до існування життя після смерті, то дослідження показало, що 51% опитаних переконані в існуванні життя після смерті та існуванні «божественної сутності». Також 18% опитуваних виявилися атеїстами, 17% з яких заявили про те, що не вірять в існування Бога і життя після смерті.

Опитування показало також і те, що лише 28% респондентів вірять у створення життя Богом, 41% людей вважають, що життя на Землі виникло тільки завдяки еволюції, 31% взагалі не мають усталеної думки з цього приводу і не можуть чітко відповісти. Найчастіше теорії креаціонізму дотримуються жителі Південної Африки, США, Індонезії, Південної Кореї та Бразилії.

В опитуванні брали участь 18 473 людини віком від 16 до 64 років, які проживають у 24 країнах світу. Ці результати і справді показують наявність духовного начала в людях, однак і змушують задуматися над тим, яким чином ми повинні глибше переживати власну віру. І то не просто віру у загальному значенні як переконаність у існуванні чогось божественного, без огляду на те, яке воно. Бо в такому випадку ім'я «християнин» стає якесь розмите і неістотне, а воно таким не є. ■

За матеріалами сайту www.credo-ua.org

ВЛАДИКА ЯРОСЛАВ ПРИРІЗ, ЧНІ,
став адміністратором Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ

У четвер, 27 жовтня 2011 року, у Ватикані повідомлено про те, що Блаженніший Святослав Шевчук, Верховний Архиєпископ Києво-Галицький, Глава УГКЦ, за згодою Постійного Синоду УГКЦ, зібраного 10 вересня 2011 року в Куритибі, Бразилія, повідомивши Апостольську Столицю, прийняв зречення з душпастирського уряду, подане владикою Юліаном Вороновським, дотеперішнім єпархом Самбірсько-Дрогобицьким УГКЦ, відповідно до приписів 210 канону Кодексу канонів Східних Церков.

■ Владика Ярослав Приріз, ЧНІ.

Його наступником став владика Ярослав Приріз, дотеперішній єпископ-коад'ютор Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ. Згідно з Кодексом канонів Східних Церков, до моменту інтронізації він виконуватиме обов'язки адміністратора єпархії.

Владика Юліан, якому в травні цього року виповнилося 75 років, очолював Самбірсько-Дрогобицьку єпархію від її заснування у 1993 році. З березня 2006 року йому допомагав єпископ-помічник Ярослав Приріз, якого у квітні минулого року піднесено до гідності коад'ютора, тобто єпископа, який у випадку вакантного єпархіального престолу силою самого права стає наступником.

Як інформує сайт Самбірсько-Дрогобицької єпархії, вона охоплює 6 адміністративних районів на південному заході Львівської області. Душпастирську опіку вірних, яких нараховується приблизно 400 тисяч, здійснюють майже 300 священнослужителів на 220 парафіях, об'єднаних у 20 деканатів. ■

Українська служба «Радіо Ватикан»

КОЛИ СПІВ – ЦЕ РІДНА СТИХІЯ
Церковному молодіжному хорові – двадцять років!

Володимир ГАЛУШКА, учасник хору

Ювілеї трапляються не лише у людей. Колектив молодіжного хору при василіянській церкві Вознесіння ГНІХ у м. Золочеві відзначив своє 20-ліття з дня заснування. На хвилі розпаду тоталітарної системи та утворення Української держави відроджувалася і Українська Греко-Католицька Церква. Піднесення від настання довгоочікуваної свободи, наближеної численними жертвами, охопило і духовних осіб, і мирян, що горіли потребою служіння.

1 грудня 1990 року, на свято Романа, свідома християнська молодь, дехто й з усією родиною, вперше зібралася разом у монастирській церкві Вознесіння ГНІХ не лише як ревні її прихожани, а з бажанням прислужитися Господеві своїми дарами. Талановиті, голосисті люди, що вже утвердилися в житті в певних професіях, – музиканти, педагоги, пасічники, економісти, підприємці, навіть лікар-кардіолог – створили хор, що став живим організмом Церкви, частиною людської духовності, виявом вдячності за поклик до життя, врешті, прославою Творця.

Передісторія створення хору почалася у радісні дні виходу нашої Церкви з підпілля. Від Зіслання Святого Духа до свята Романа під зруйнованою, занедбаною будівлею церкви Отців Василіян у м. Золочеві служилися Служби Божі. Отець Володимир Палчинський, ризикуючи, приїжджав зі Львова на

богослужіння. Люди в сніг і дощ стояли під хрестом, молилися, щоб Господь допоміг їм увійти до своєї святині. Коли ж довгоочікувана мрія стала дійсністю, о. Володимир разом з мирянами за короткий час відновив храм, збудував новий монастир та парафіяльний будинок, в якому могли проводити репетиції церковні хори. Ще хочеться згадати священиків, які у той час провадили велику місійну працю, підтримували ініціативи мирян, були добрими порадниками ігумену о. Володимиру. Це о. диякон Петро Савчук, о. Методій Скраль, о. Мелетій Батіг, о. Віталій Дуткевич, о. Ісидор Гончар, о. Діонізій Ляхович (тепер єпископ), о. Тарас Олійник, що приїхав з Бразилії, о. Матей Гаврилів, о. Ігнатій Корінець.

Біля витоків створення молодіжного церковного хору стояли Золочів'яни о. Володимир Кусий, о. Миколай Ковалишин, о. Михайло Сукмановський, о. Степан Галай, дяк церкви Жінок Мироносиць з с. Вороняки Григорій Дмитрак. Першим регентом хору стала Лілія Федицька, викладач Золочівської музичної школи. Наступними регентами були п. Звенислава та п. Володимир Стречики. Усі вони вкладали велику працю і свій талант для збагачення майстерності хору. Музичні твори п. Звенислави до різдвяних свят хор співає й досі.

І уже цілою епохою стала діяльність церковного хору під орудою регента п. Люби Мурин. Багатим злагодженим чотириголоссям хор виконує релігійні твори сучасних і зарубіжних класиків. Наслідуючи Христове вчення, колектив не обмежується лише співом на Літургіях, але й служить людям, доповнюючи радісні чи сумні таїнства їхнього життя (народження, шлюби, похорони). Під час різдвяних свят хористи ходять з колядою до людських осель, а зібрані пожертви віддають на потреби церкви.

■ Кожна наша пісня-молитва.

Упродовж 11 років щоп'ятниці у парафіяльному будинку збираються хористи. Аж ось у дверях з'являється усміхнене вродливе обличчя пані Люби. Слідом за нею йде п. Володимир, її чоловік, з чималою сумкою, в якій лежать ноти – справжній духовний скарб, який пані Люба нагромадила за стільки літ керівництва хором.

Хорова майстерність колективу належно поцінована. Нас запрошують співати Літургії на храмові празники у різні куточки України: Кам'янець-Подільський, Хотин, Підгірці, Гошів, Крехів, Страдч, Унів. Відвідали й Київ. Ігумен о. Тома Кушка торік організував поїздку до монастирського храму св. Василія Великого*. Хористи побачили визначні християнські пам'ятки столиці.

Пам'ятають молодіжний церковний хор і ті священики, які колись були на парафії у Золочеві. Хористів радо приймав у Жовкві о. Климентій, в Гошеві о. Ігнатій, в Підгірцях о. Роман, у Краснопущі о. Михайло.

Незабутньою для хору стала поїздка у Карпати, організована ігуменом о. Томою як дарунок хористам до ювілейної двадцятилітньої дати. Перші духовні настанови о. Томи, подяка Богові за Його ласки, за 20 років свободи для нашої Церкви і за можливість славити Бога в піснях – і в дорогу. А в дорозі – молитва на вервиці і, звісно, рідна стихія – спів: релігійні, народні, повстанські пісні.

Перша зупинка – Галич, столиця Галицької Русі, колиска древньої історії. Ми мали добру нагоду помолитися перед чудотворною іконою Матері Божої, прославити її співом.

Наступна зупинка в монастирі Непорочної Діви Марії. Недільного ранку хор співав Літургію у греко-католицькому храмі м. Яремчі. Прихожани сердечно дякували, запрошували приїжджати ще.

Як зачепила душу кожного Божа краса карпатського краю! Шпилясті гори, бурхливі водоспади, канатні дороги туристичної Буковелі – все це духовно збагатило, дало відпочити від щоденних побутових проблем, а ще додало наснаги для подальшої праці, для невтомної

* (Настоятель – о. Василь Тучапець).

прослави Господа дарами, якими володіє кожна людина.

І насамкінець – незабутня карпатська ватра побіля стрімкого потоку. Кожен на запрошення отця Томи розповідав свою історію, як він прийшов у хор. І знову пісні, пісні, аж за опівніч. А серце ще більше збагатилося духовним скарбом, який не купиш за жодні гроші.

Так хочеться, щоб кожна наша пісня-молитва наближала до Царства Божого тих людей, що ще не знають Бога, щоб люди єдналися у Христовій вірі і тим заслужили собі на Його святу ласку. А ще просимо, щоб Господь вислухав нашу молитву за Україну, за її волю, за її справжнє християнське обличчя від Заходу до Сходу. «Боже великий єдиний, нам Україну храни». ■

УГРУПОВАННЯ ДОГНАЛА НЕ МАЄ ЖОДНОГО СТОСУНКУ ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, – ПРО ЦЕ ЗАЯВИЛИ ЄПИСКОПИ УГКЦ ТА РКЦ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС СПІЛЬНОЇ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ У ЛЬВОВІ

«Католицькими є лише ті єпископи, які перебувають у єдності із Святішим Отцем – Папою Римським, одностайно й правильно навчають тих самих істин Христової віри у всьому світі, зберігають непорушну Традицію Католицької Церкви, благодатно звершують її Святі Таїнства та істинно здійснюють її Учительський уряд, будучи визначеними, або потвердженими на своє служіння декретом Святішого Отця Папи Римського», – йдеться у Зверненні Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ та Конференції Римсько-Католицьких Єпископів України щодо небезпечних явищ у духовному житті України, оприлюдненому 28 жовтня у Львові під час прес-конференції за участю владики Йосифа Міляна, єпископа-помічника Київської архиєпархії УГКЦ, та владики Маркіяна Трофим'яка, Ординарія Луцької дієцезії РКЦ в Україні.

Єрархи передусім наголосили на такому небезпечному для кожного християнина явищі, як діяльність псевдохристиянських угруповань, що «намагаються використати тугу сучасної людини за Богом та маніпулювати її релігійними потребами, маскуючись під Католицьку Церкву, використовують її символи та обряди, а навіть присвоюють її ім'я». Одним із таких угруповань, що видає себе за істинних представників Католицької Церкви, а насправді має багато ознак новітньої тоталітарної секти, є угруповання Догнала (яке ще відоме під назвою «підгорецькі отці»).

Католицькі єпископи України підкреслюють, що ця «група не має жодного відношення до Католицької Церкви, оскільки її проводирі, колишні католицькі священики, за важкі церковні злочини були покарані карою великої екскомуніки – відлучені від Церкви».

Крім того, владики закликають усіх католиків бути пильними, бо «хто приєднується до неї (секти. – Ред.), сам себе ставить поза правдивою Католицькою Церквою і таким чином не може називати себе католиком».

Відтак єпископи звертаються до душпастирів, щоб «витривало і наполегливо навчали вірних здорової науки Святої Католицької Церкви та відважно боронили Христове стадо від хижих вовків, котрі приходять в овечих шкурах».

Звертаючись до органів державної влади в Україні, архипастирі попереджають, що «угруповання Догнала виділяється винятковою релігійною нетерпимістю, що веде до міжконфесійного протистояння, а навіть до відкритих конфліктів. Його діяльність вносить неспокій та розбрат в українське суспільство». А крім того, просять не дозволяти зловживати ім'ям Католицької Церкви тим, хто її поборює і до неї не належить, та вжити відповідних заходів щодо припинення шкідливої протизаконної діяльності цієї секти.

Пригадуємо, що документ про псевдохристиянські угруповання був підписаний 26 жовтня 2011 року у Львові-Брюховичах під час спільної зустрічі членів Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства Української Греко-Католицької Церкви та Конференції Єпископів Римо-Католицької Церкви в Україні. ■

Департамент інформації УГКЦ

ЗВЕРНЕННЯ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПСТВА УГКЦ ТА КОНФЕРЕНЦІЇ РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНИ

щодо небезпечних явищ у духовному житті України

Дорогі в Христі!

Від найдавніших часів і до сьогодні людина стреміла до повноти власного життя. Створена на образ і подобу Бога, вона може знайти цю повноту лише у своєму Творці. Йдучи назустріч людині, Свята Католицька Церква невпинно проголошує їй Христове Євангеліє, відкриває істину про Господа та дає їй можливість пережити особисту злуку з Ним. Водночас, на людину в сучасному українському суспільстві, котре переживає зараз період нестабільності, чигають різноманітні небезпеки, застерегти перед якими ми прагнемо цим нашим спільним Зверненням.

Йдеться про псевдохристиянські угруповання, які намагаються використати тугу сучасної людини за Богом та маніпулювати її релігійними потребами. Вони маскуються під Католицьку Церкву, використовують її символи та обряди, а навіть присвоюють її ім'я. Ці угруповання підступно зловживають щирим прагненням багатьох людей поглибити своє духовне життя і, замість живої води Євангельської науки та чистого вчення Святої Католицької Церкви, подають людям ілюзію богоспілкування, приправляючи її фальшивою ідеологією «власної обраності» та духовного егоїзму. У своєму прагненні здобути вплив на легковірних людей вони не гребують психологічним тиском, перекручуванням фактів та нагнітанням страху і тривоги в душах тих, хто довіряється їхньому проводові.

Одним із таких угруповань, що видає себе за істинних представників Католицької Церкви, а насправді має багато ознак новітньої тоталітарної секти, є угруповання Догнала (яке ще відоме під назвою «підгорецькі отці»). Накидаючи сучасному українцеві свій «духовний провід», його проводирі привласнюють право навчати від імені Католицької Церкви та викривляють її вчення. Вони сіють ненависть і злобу супроти всіх, хто до них не належить, а насамперед - до католицького єпископату, духовенства та монашества. Особливо гостро вони зневажають блаженного Папу Івана Павла II та Святішого Отця Бенедикта XVI.

Пригадуємо усім, що ця група не має жодного відношення до Католицької Церкви, оскільки її проводирі, колишні католицькі священики, за важкі церковні злочини були покарані карою великої екскомуніки – відлучені від Церкви. Кожен, хто приєднується до неї, сам себе ставить поза правдивою Католицькою Церквою і таким чином не може називати себе католиком. Догналівська секта, відчуваючи власну нелегітимність, намагається отримати кадри, виховані у католицьких монастирях і навчальних закладах, чинить спроби проникнення у найрізноманітніші католицькі середовища, щоб руйнувати їх зсередини, що є загальновідомою тактикою таємних товариств, які діють проти Католицької Церкви, в Україні і поза нею.

Ми, греко-католицькі та римсько-католицькі єпископи України, заявляємо про нашу єдність з апостолом Петром наших часів – Святішим Отцем Бенедиктом XVI. Це йому Христос силою Духа Святого дарував особливий дар берегти віру Католицької Церкви та утверджувати у ній своїх братів словами: «О, Симоне, Симоне! Ось сатана наставав, щоб просіяти вас, як пшеницю, та я молився за тебе, щоб віра твоя не послабла, а ти колись, навернувшись, утверджуй своїх братів» (Лк. 22, 31). Католицькими є лише ті єпископи, які перебувають у єдності із Святішим Отцем – Папою Римським, одностайно й правильно навчають тих самих істин Христової віри у всьому світі, зберігають непорушну Традицію Католицької Церкви, благодатно звершують її Святі Таїнства та істинно здійснюють її Учительський уряд, будучи визначеними або потвердженими на своє служіння декретом Святішого Отця Папи Римського. Імена та прізвища усіх католицьких єпископів публікуються у спеціальному щорічному виданні Апостольської Столиці (Annuario Pontificio). Будь-хто, не внесений до цього списку, не є і не може називати себе єпископом Католицької Церкви.

Дорогі в Христі! Ми, ваші пастирі, закликаємо вас до християнської пильності, щоб ви не дали себе звести цим диявольським підступам сьогодення. Заохотою до духовної чуйності нехай стануть для всіх нас слова св. Івана Богослова: «Любі, не кожному духові вірте, а випробовуйте духів, чи вони від Бога, – багато бо лжепророків прийшло на світ… Ми – від Бога. Хто знає Бога, слухає нас; хто ж не від Бога, не слухає нас. З цього спізнаємо дух правди й дух омани» (1 Ів. 4, 1.6). Тим духом омани є просякнута секта «догналовців» у нинішній самостійній Україні.

Закликаємо всіх наших душпастирів витривало і наполегливо навчати вірних здорової науки Святої Католицької Церкви та відважно боронити Христове стадо від хижих вовків, котрі приходять в овечих шкурах, як нас сам Господь Ісус попереджав: «Стережіться лжепророків, що приходять до вас в овечій одежі, а всередині – вовки хижі. Ви пізнаєте їх за плодами їхніми…» (Мт. 7, 15–16).

Угруповання Догнала виділяється винятковою релігійною нетерпимістю, що веде до міжконфесійного протистояння, а навіть до відкритих конфліктів. Його діяльність вносить неспокій та розбрат в українське суспільство. Тому звертаємося до органів державної влади в Україні з вимогою не дозволяти зловживати ім'ям Католицької Церкви тим, хто її поборює і до неї не належить, та вжити відповідних заходів щодо припинення шкідливої протизаконної діяльності цієї секти.

Поручаємо молитвам нашого духовенства, монашества і вірних тих нещасних осіб, які потрапили до тенет угруповання Догнала і подібних до нього, щоб вони віднайшли єдиний шлях до спасіння, істинну Дорогу, Правду і Життя – Господа нашого Ісуса Христа, та знову стали поруч із нами у Єдиній, Святій, Соборній і Апостольській Церкві. ■

Львів-Брюховичі,
26 жовтня 2011 року Божого

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ О. ЙОСАФАТА ВОРОТНЯКА, ЧСВВ

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

22 жовтня 2011 року минуло три роки, як відійшов у вічність блаженної пам'яті о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ, невтомний працівник у Христовому винограднику.

З цієї нагоди у храмі святого Онуфрія, що при василіянському монастирі у Львові, було відслужено заупокійні моління.

О. Корнилій Яремак, ЧСВВ, у співслужінні з іншими священиками, відслужив Службу Божу за упокій душі блаженної пам'яті о. Йосафата. Під час проповіді о. Корнилій згадав коротко про життєву дорогу о. Йосафата, яка розпочалася у с. Брезік (тепер Боснія і Герцеговина) у побожній родині українських імігрантів. Впродовж усього життя о. Йосафат був побожним, ревним християнином, опісля ревним священиком Церкви Христової всюди, де він працював: у колишній Югославії, а від 1992 року – в Україні, де він виконував різноманітні служіння. Отця Йосафата запам'ятали як невтомного священика, ревного проповідника, завжди щиру та усміхнену людину. Навіть в останні півроку свого життя, знаючи про важку, невиліковну недугу, він таким залишався та до кінця працював. І тим дав приклад усім нам.

Після Служби Божої священики та вірні поїхали у с. Малехів, на цвинтар, де поховано о. Йосафата, і помолилися панахиду за упокій його душі.

■ **Пам'ять праведника вічна. (пс 112,6-7).**

Нехай назавжди залишиться пам'ять про Велику Людину та Великого Священика, головно про приклад його богоугодного життя. ■

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ЖИВИТЬ ІДЕЇ «МІСІОНАРЯ»

д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ

...Тільки для Вас маю жити, – для Вас цілим серцем і душею працювати, для Вас усе посвятити, – ба, навіть за Вас, як цього треба буде, й життя своє віддати.
митр. Андрей Шептицький

На початку листопада весь католицький світ чинить спогад всіх святих, а наша Церква з болем згадує роковину смерті митрополита Андрея Шептицького, великого етнарха і сина українського народу, що без сумніву в переконанні багатьох є святим. Про цю особу було багато написано і сказано, але завжди випливають нові дані про його діяльність і повчання. Він і надалі залишається до кінця не розгаданим. Бо не було такої ділянки церковно-релігійного, культурного чи економічного життя, якій би митрополит Андрей не присвятив гідної уваги і не розвинув її на користь українського народу. Багато праці він вклав, і тепер це все охопити надзвичайно важко. Але навіть найменше знайомство з творчою спадщиною цього чоловіка показує, що він жив серцем і любов'ю, завжди відкритий на Бога і ближнього. Митрополит Андрей заснував часопис «Місіонар» і був першим його редактором. Піднімаючи нашу Церкву, він як добрий пастир, що і душу свою кладе за вівці свої (пор. Ів. 10, 11), намагався утвердити духовний, моральний лад в народі, серед якого жив. Закликав допомагати нужденним інших національностей, брати їх під свою опіку і охорону. Він радо ризикував власним життям, лишень щоб рятувати людські життя і душі. Зокрема йдеться про єврейських дітей. Так, одним з таких дітей є Курт Левін – син львівського рабина, життя якому врятував митрополит. Два роки Курт переховувався у студитських монастирях Львова та неподалік собору Святого Юра. Ним опікувалися ігумен Климентій Шептицький. Курт Левін перебував там на правах новика, вивчав українську мову та звичаї. Щоб врятувати хлопця, йому підробили документи. Курт Левін став Романом-Павлом Миткою, сином Анни і Миколи. 1944 року під цим прізвищем він виїхав до Любліна, а звідти – до Італії. Зараз проживає у США. Цікаво, що Курт Левін одружився з дівчиною з львівської родини і синів назвав Андреєм та Климентієм.

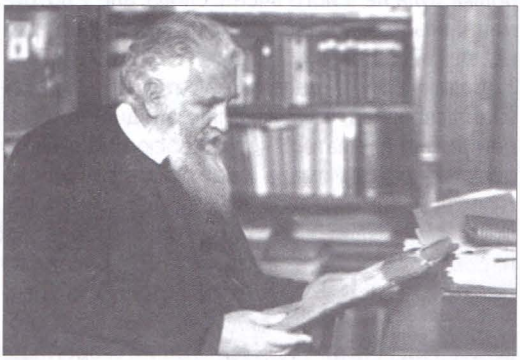

■ Мета моєї праці, – зібрати всіх під стяг Христа...

Загальновідомим девізом життя митрополита було: «Мета моєї праці, якою я перейнятий, – зібрати всіх під стяг Христа... – це мій прапор і дороговказ». В іншому місці владика Андрей писав: «В кожну працю треба вкладати ціле своє серце, цілого себе, і то в усіх званнях, бо інакше праця не дає добрих наслідків».

В день своєї інтронізації на митрополичий престол Андрей одразу дав усім зрозуміти, що він українець-русин і буде йти до кінця життя зі своїм народом й заради нього працювати. Тому коли у повних архиєрейських ризах, у митрі та з жезлом в руках став на амвоні (проповідальниці), то виразно промовив до присутніх, що він «приносить любов до свого стада і бажає щирою працею й жертовністю заслужити собі любов цілого народу», а далі заявив: «я хочу, щоб всі це знали й розуміли, коли я обіймаю становище митрополита Руського (тобто українця), то ним я хочу бути і ним буду». Протягом усього сорокачотирирічного архиєрейського служіння він залишався вірний слову, сповняючи досконало обов'язки щодо свого улюбленого українського народу.

Бути християнином у розумінні Шептицького – це триматися католицької віри і стерегтися, як вогню, всякої спокуси відступництва від тої віри, а можливо це за умови щоденних християнських молитов, якими «випрошуємо собі ласку для добрих діл християнського життя, до побід над спокусами, до заховування душі чистої від

смертного гріха». Та найбільша велич цього чоловіка була не в його вченні слова, але у дотриманні всього цього у власному житті, а це найкраще свідчення.

Велику вагу він звертав на батьківство і виховання своїх чад, бо і сам виніс із рідної домівки цей досвід від матері, котра своєю побожністю посіяла у серце Романа щиру любов до Господа та людей, замилування всім прекрасним і добрим та виховала такого відданого українському народові достойного сина. Про це ми можемо дізнатись з листа його матері графині Софії Шептицької, призначеного Андреєві: «Моя благословенна в Господі дитино! Найбільший скарб, який я отримала від Бога, – це є ти. І цей найдорожчий скарб мого життя повертаю Богові. На ту хвилю, коли береш на себе хрест, до якого тебе покликав Господь, – на ціле життя твоє, під хрестом або ж на хресті, на всю працю, наміри, терпіння і радість, на душу твою і розум, серце і здоров'я, на все, що чинити будеш, що постановиш, на цілу працю над будуванням Церкви Божої і поширенням Царства Його на землі... на всі хрести, якими люди тебе обтяжити можуть, і на всю любов, яку ти їм дарувати будеш, посилаю тобі урочисте, Господом випробуване благословення». (14.01.1901 р., лист з нагоди вступу Андрея Шептицького на митрополичий престіл у Львові).

Постать цього велета нашого народу завжди безмовно промовляє до нащадків, вказуючи на Божий закон, що є компасом і світлом у житті християнина. Не можна збудувати щасливого життя, оминаючи самого Подателя Життя і тих підвалин, які Він поставив своєю одвічною любов'ю для нашого добра і щастя. Не можна бути певним за майбутнє своєї дитини, якщо не дати їй тих інструментів, що служать для побудови самого життя, – віри, молитви, чеснот, уповання на Бога та шанування Його святих законів. Не можемо претендувати на щось краще і величне, якщо не носимо у своєму серці ту іскру Божественного вогню, що зветься любов'ю до ближнього. Лише збагачені цими дарами, ми можемо сміливо рушати, служачи Христу і ближнім, наслідуючи великого митрополита – і тим усім вписуючи своє ім'я в книгу Агнця.

СМТ. ПОКОТИЛІВКА – ПІД ПОКРОВОМ БОГОРОДИЦІ

о. Йосиф Щур, ЧСВВ,
настоятель монастиря

У неділю, 16 жовтня, у Святопокровському монастирі відбулися урочисті святкування з нагоди храмового празника Покрову Пресвятої Богородиці. Із самого ранку до монастиря прибували вірні та гості, які поспішали поклонитися Матері Божій. Урочисту Архиєрейську Божественну Літургію очолив Преосвященний владика Василій Медвіт, ЧСВВ.

У своєму привітальному слові владика наголосив на значенні празника, звернув увагу на тематику любові та переоцінки вартостей у нашому житті за прикладом євангельського читання на цей день про Марту і Марію…

Після Божественної Літургії владика освятив іконостас, який цього року був зведений у храмі, благословив усіх вірних та гостей освяченою водою. Після завершення богослужінь разом із вірними розділив трапезу в монастирському саду, де було приготовано смачні страви, а особливо каша, зварена на дровах, яка є традиційною стравою нашого празника. Також усіх присутніх привітала парафіяльна молодь своїми піснями та сценічними дійствами.

Доброю підготовкою до свята були триденні духовні науки, які провів о. Пантелеймон Саламаха, ЧСВВ, де вірні змогли приступити до сповіді та отримати багато користі для своєї душі.

Пресвята Богородиця, під покровом якої знаходиться наш монастир, об'єднує всіх, Вона завжди допомагає, вислуховує, приймає та звеселяє серця своїх дітей, які так чисельно та часто звертаються до її заступництва. Свято Покрови у нашому монастирі – це свято, яке об'єднує всіх нас в одну родину, де кожен відчуває себе потрібним, бажаним та щасливим, і це завдячуємо Пресвятій Владичиці нашій Богородиці.

Світильником світлим ти засіяв,
священномучениче Йосафате, бо як пастир
добрий віддав життя своє за овець.

Тропар празника

Слава Ісусу Христу!

Найдорожчі мої друзі! Настав останній місяць осені, і незабаром прийде зима. Земля, дерева, будинки і все навкруги покриється снігом. Всі ви, напевно, з нетерпінням чекаєте можливості покататися на санчатах, лижах чи ковзанах. Та все ж таки на це потрібно почекати, а зараз ще маємо час, щоб добре підготуватися до найхолоднішої пори року. Особливо закликаю ретельно готуватися до одного з найбільших свят, Різдва Христового, адже з 28 листопада починається Різдвяний піст – Пилипівка, який закінчиться у Надвечір'я Різдва Христового. Ну а зараз, як завжди, запрошую у подорож сторінками «Місіонарчика»...

ВАШ «МІСІОНАРЧИК»

ДЗЕРКАЛЬЦЯ ДУШІ

ТИ КОРИСТУЄШСЯ БЛАГАМИ, СТВОРЕНИМИ ІНШИМИ ЛЮДЬМИ. ЛЮДИ ДАЮТЬ ТОБІ ЩАСТЯ ДИТИНСТВА. ПЛАТИ ЇМ ЗА ЦЕ ДОБРОМ.

УЧІТЬСЯ БУТИ МИЛОСЕРДНИМИ, ГУМАННИМИ ЛЮДЬМИ, ЩО ВМІЮТЬ ВОЛОДІТИ СОБОЮ, І ТОДІ ЗЛО НІКОЛИ НЕ ЗМОЖЕ ПЕРЕБОРОТИ ВАС.

У ЛИСТОПАДІ СВЯТКУЄМО:

8 – св. Дмитрія Мироточця

21 – Собор св. архистратига Михаїла

25 – св. свщмуч. Йосафата

ХОЧЕШ – ВІР, А НІ – ТО ПЕРЕВІР...

НАЙБІЛЬША КІЛЬКІСТЬ СОНЯЧНИХ ГОДИН ПРОТЯГОМ РОКУ (4300) БУВАЄ У СХІДНІЙ САХАРІ.

З ОДНІЄЇ КВІТКИ КУЛЬБАБИ РОЗЛІТАЄТЬСЯ 200 НАСІНИНОК.

ЇЖАК ПІД ЧАС СПЛЯЧКИ МОЖЕ НЕ ЇСТИ 236 ДІБ.

УДЕНЬ НА МІСЯЦІ 150°С ТЕПЛА, А ВНОЧІ – ДО 160°С МОРОЗУ.

ЧУДО СВЯТОГО ЙОСАФАТА

Привіт, любі діти! Вже довший час надворі панує золотава осінь. Дерева вкрилися золотими листочками, трава вже помалу набирає коричневого кольору, ліс вже не такий зелений, як влітку. І наступає останній місяць осені – листопад.

У цьому місяці ми святкуємо декілька свят. І коли ви подивитеся в календарик на 25 число, знайдете там одне дуже важливе свято, а саме – священномученика Йосафата, архієпископа Полоцького. Цього святого дуже шанує наша Церква, тому що він багато зробив для неї. Хочу вам розказати одне оповідання, яке є правдивим і сталося в одній сім'ї після смерті св. Йосафата.

Це було в зимою 1628 року. Один міський чиновник в Полоцьку – бурмістр, як тоді його називали, – мав маленьку донечку на ім'я Марина. Оскільки зима була люта, ця дівчинка так тяжко захворіла, що не було жодної надії, що видужає. Тоді бурмістр сказав до своєї жінки, Регіни, такі слова: «Занеси нашу донечку до гробу блаженного Йосафата і там доторкнися до гробу рукою дитини або навіть цілим її тілом». Ця жінка саме так і зробила. Одного дня вона взяла Марину на руки і понесла до церкви Вознесіння Христового у Полоцьку, де тоді лежало тіло мученика. Як тільки жінка притулила тіло своєї хворої донечки до гробу св. Йосафата, відразу ж Марина відчула себе здоровою і сама з мамою повернулася додому.

Це оповідання про чудесне одужання Марини показує нам, яку велику силу мають святі, а зокрема св. Йосафат, коли ми в тяжких обставинах щиро до них молимося і просимо по допомогу. ■

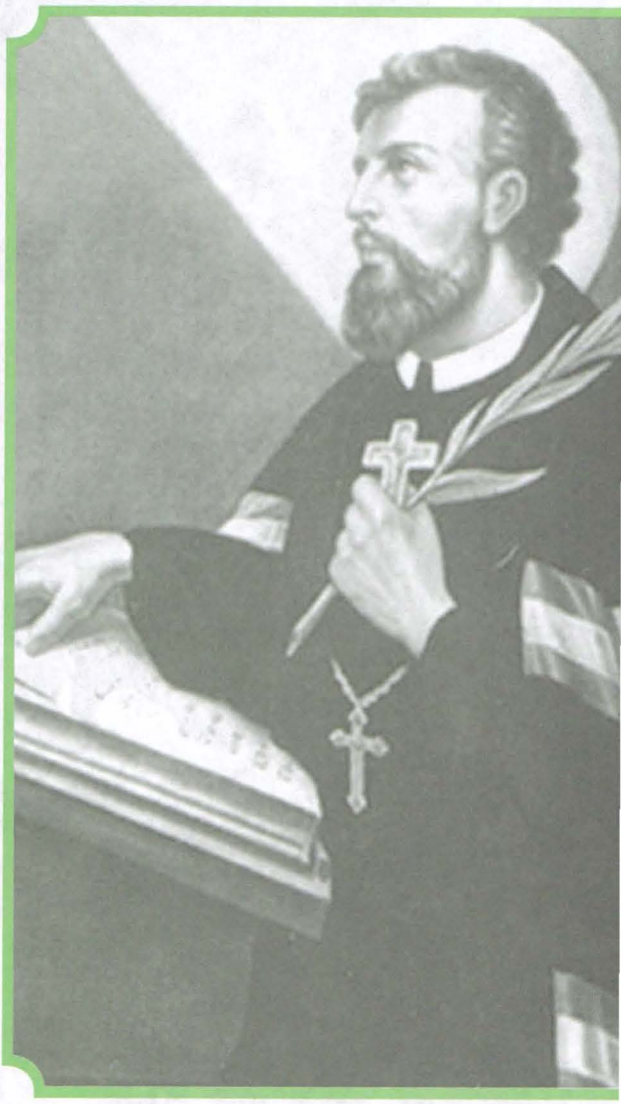

Ангел миру

Джерело: журнал «Зернятко», № 9 (2005)

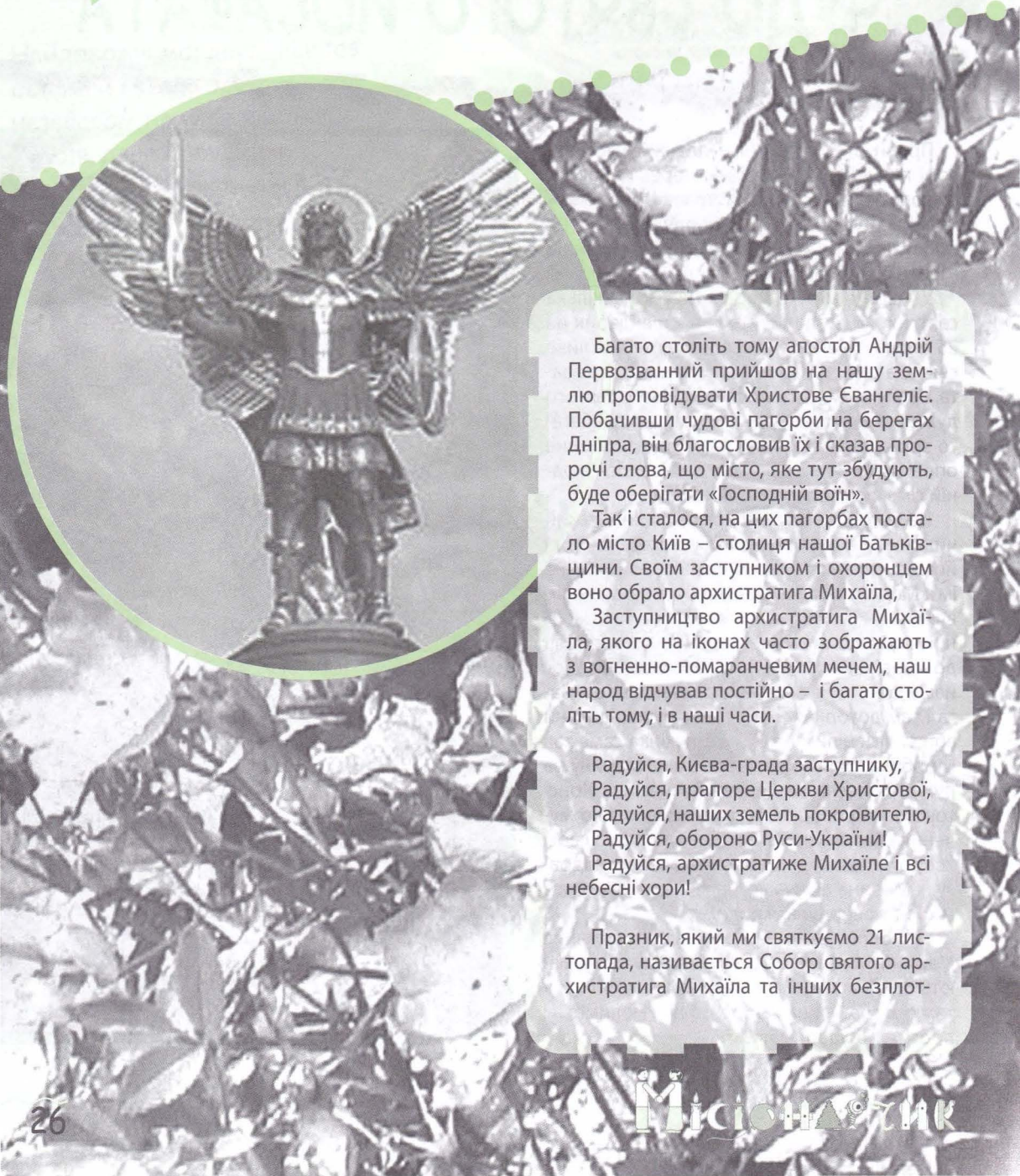

Багато століть тому апостол Андрій Первозванний прийшов на нашу землю проповідувати Христове Євангеліє. Побачивши чудові пагорби на берегах Дніпра, він благословив їх і сказав пророчі слова, що місто, яке тут збудують, буде оберігати «Господній воїн».

Так і сталося, на цих пагорбах постало місто Київ – столиця нашої Батьківщини. Своїм заступником і охоронцем воно обрало архистратига Михаїла,

Заступництво архистратига Михаїла, якого на іконах часто зображають з вогненно-помаранчевим мечем, наш народ відчував постійно – і багато століть тому, і в наші часи.

Радуйся, Києва-града заступнику,
Радуйся, прапоре Церкви Христової,
Радуйся, наших земель покровителю,
Радуйся, оборono Руси-України!
Радуйся, архистратиже Михаїле і всі небесні хори!

Празник, який ми святкуємо 21 листопада, називається Собор святого архистратига Михаїла та інших безплот-

них сил, тобто ангелів. Церква навчає, що Господь посилає ангелів, щоб вони допомагали нам у житті. Ангели сходять з небес, щоб принести нам благодать Божу, щоб у скрутну хвилину підказати добру думку.

Свого ангела хоронителя має кожна людина, кожна родина, кожне місто, кожна держава. Як тільки ми захочемо, ангели стануть нашими найвідданішими, найсердечнішими друзями. Тож якомога частіше звертаймося до своїх ангелів! Вони обов'язково донесуть до Господа наші прохання, подяки та молитви.

О святий архистратиже
Михаїле і всі небесні хори!
Моліть Господа,
щоб зберіг нас від усього злого.
Моліть Всевишнього за нашу Церкву,
за любов і єдність між людьми!
Занесіть Йому наші благання
за Батьківщину, за нашу владу,
за наш народ, щоб ми єдиними устами
і єдиним серцем прославляли Бога
нині і повсякчас і навіки віків!

Амінь.

КОНКУРС

Шановний читачу, продовжуємо конкурс «Сторінками Святого Письма». Ці запитання стосуються 1-3 розділів Євангелія Господа Нашого Ісуса Христа від Марка.

НА ПЕРЕМОЖЦІВ ЧЕКАЮТЬ НАГОРОДИ!!!

У жеребкуванні візьмуть участь тільки ті, що дадуть правильні відповіді на всі запитання.

Відповіді надсилайте за адресою:

79019, М. ЛЬВІВ, ВУЛ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 36,
СВЯТООНУФРІЇВСЬКИЙ МОНАСТИР ОТЦІВ ВАСИЛІЯН, «МІСІОНАРЧИКОВІ».

Найактивніші учасники, які надішлють щонайменше 3 листи з відповідями (тобто завдання з різних номерів журналу), візьмуть участь у розіграші суперпризу.

Те, хто став переможцем конкурсу за місяці квітень-жовтень та отримає суперприз, буде опубліковано в «Місіонарчику» за місяць грудень.

Наступний розіграш суперпризів відбудеться у травні 2012 р.

Оцінюватимуться роботи за місяці з листопада 2011 р. по квітень 2012 р.

Не забудь вказати свою адресу, номер телефону та свій вік.

БАЖАЄМО УСПІХІВ!

ГЛАВА 1

1) Що Іван Хреститель проповідував в пустині?
- а) кінець світу;
- б) прихід Ісуса Христа;
- в) хрещення покаяння та прощення гріхів.

2) Хто охрестив Ісуса?
- а) Йоан Хреститель;
- б) один із фарисеїв;
- в) Ілля.

3) «Ти єси Син мій любий, у тобі – …»
- а) Мій образ;
- б) Моє уподобання;
- в) Моя сила.

4) Скільки днів Ісус перебував в пустелі?
- а) 50 днів;
- б) 35 днів;
- в) 40 днів.

5) « Ідіть за мною, я зроблю вас…»
- а) рибалками людей;
- б) сіячами Господнього слова;
- в) великими пророками.

Заповни таблицю, виріж та надішли в редакцію:

Листопад 2011 (Євангеліє від Марка)							
	№ запитання					Прізвище	
№ глави	1	2	3	4	5	Ім'я	
1						місто/село	
2						номер телефону	
3						вік	

«Сторінками Святого Письма»

ГЛАВА 2

1) Чому книжники звинуватили Ісуса в богохульстві?
а) їм не сподобалась наука Ісуса;
б) бо Ісус відпустив розслабленому гріхи;
в) бо Ісус назвав себе сином Божим.

2) Що Ісус сказав розслабленому?
а) «Відпускаються гріхи твої»;
б) «Встань, візьми твоє ліжко і йди до свого дому»;
в) «Віра твоя, спасла тебе».

3) «Лікаря треба не здоровим,...».
а) а хворим;
б) а нужденним;
в) а потребуючим.

4) «Ніхто й не наливає нового вина у старі ...»
а) бурдюки;
б) посудини;
в) глечики.

5) «Субота установлена для ..., а не людину для суботи».
а) народу;
б) праведних;
в) людини.

ГЛАВА 3

1) Де Ісус оздоровив сухорукого?
а) на березі моря;
б) в синагозі;
в) в храмі.

2) Куди подався Ісус після оздоровлення сухорукого?
а) до моря;
б) на Оливну гору;
в) до храму.

3) Що кричали нечисті духи, бачачи Ісуса?
а) «Що хочеш від нас?»;
б) «Не виганяй нас»;
в) «Ти – Син Божий».

4) Яке ім'я дав Ісус Симонові?
а) Лука;
б) Петро;
в) Яків.

5) «Усе буде відпущено синам людським, гріхи та богохульства, скільки б вони не ... . Але хто хулу вимовить супроти Святого Духа, – тому повіки не проститься».
а) богохулили;
б) обмовляли;
в) хулили.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ КОНКУРСУ ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ:
Глава 10: 1) а; 2) в; 3) б; 4) в; 5) а.
Глава 11: 1) а; 2) в; 3) а; 4) б; 5) а.
Глава 12: 1) в; 2) б; 3) в; 4) а; 5) б.

ПРИЗИ ОТРИМУЮТЬ:

Назар Павлучкович (с. Лавочне).

ВЕСЕЛИНКИ

МЕРТВЕ МОРЕ

Один хвалько каже іншому:
– Чув про Атлантичний океан?
– Так.
– Я його переплив!
– А ти чув про Мертве море?
– Так.
– Я його вбив.

СЛУХНЯНИЙ

– Що з тобою, хлопче, чому плачеш?
– Мати наказала, щоб я не переходив вулицю, доки не проїде трамвай, а на цій вулиці нема трамвая...

РУКИ ДОВШІ

– Ніколи, Костику, не тягайся за їжею через увесь стіл, якщо щось знадобиться. Хіба в тебе нема язика?
– Є, але руки довші.

ДИТЯЧИЙ ЧАЙНВОРД

Підготувала Леся ШТИКАЛО

Чайнворд присвячений 200-річчю від дня народження отця Маркіяна Шашкевича, українського поета, організатора гуртка «Руська трійця», творця «Русалки Дністрової»

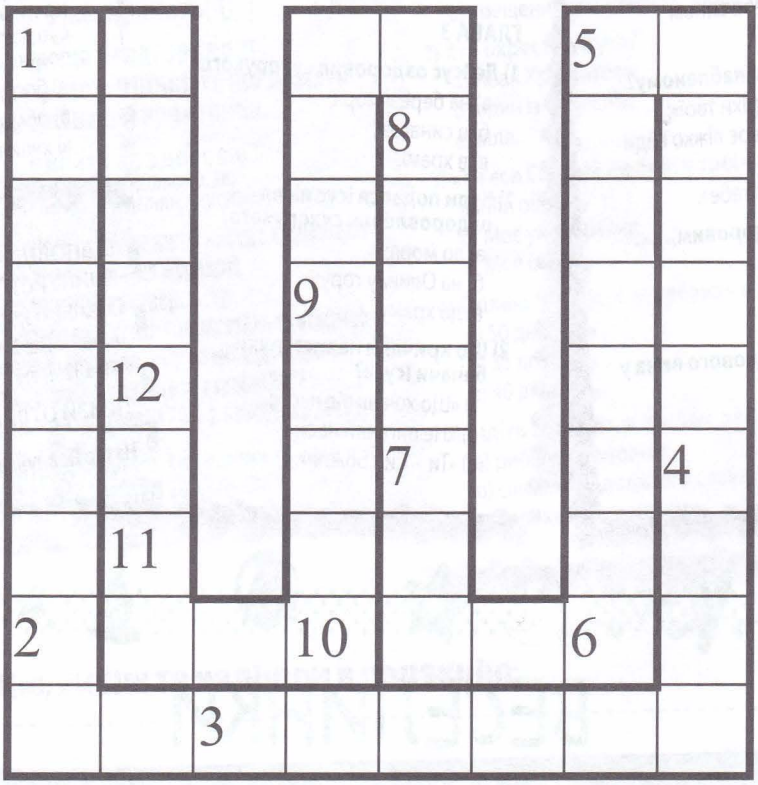

1. Родинне село Маркіяна Шашкевича. 2. ... Головацький, з ким М. Шашкевич працював у тісній творчій співдружбі над сербськими народними піснями. 3. Один із найближчих друзів поета, Іван ... . 4. Назва першого підручника для дітей, написаного українською мовою. 5. Стаття Маркіяна Шашкевича «Азбука і ...». 6. Єдине оповідання-казка видатного поета. 7. Маркіян Шашкевич – ... «Русалки Дністрової», першої в Галичині книжки написаної українською мовою. 8. Псевдонім, під яким друкувався Шашкевич. 9. Населення держави, жителі країни, для кого творив поет. 10. Весело, мило на світ глядіти, добро приспіло: радуйтесь, діти! Гомін лісами, піснь дубровами щастє розносить, сильно голосить, весело, мило: «Боже, ах, Боже, то твоє ...!». 11. Орган зору у людини. 12. Зелень розвилась геть царинами, радість розплилась всіми світами: весна миленька, надія – літо, ... повненька, бо в стогах жито; взимі весело, хоть всюда біло. Боже, ах Боже, то твоє діло!

Відповіді на загадку «Виберіть слово», опубліковану у числі за жовтень 2011 року:
1.Книга. 2.Іній. 3.Орел. 4.Сад. 5.Тінь. 6.Мак. 7.Думка. 8.Їжак. 9.Час. 10.Кіт. 11.Сова. 12.Зошит. 13.Дощ. 14.Гриб. 15.Рік. 16.Ніч. 17.Дзвін. 18.Сон. 19.Літо. 20.Хліб.

Номер підготував: бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Допомагали: Павло Білик, Віталій Павлучкович.

ОСНОВНЕ ФОРМУВАННЯ БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ

Співдоповідь протоархимандрита о. Василія Ковбича,ЧСВВ про богопсвячене життя

(Продовження, початок у ч. 10 за 2011р.)

ФОРМУВАННЯ БОГОПОСВЯЧЕНОЇ ОСОБИ ЯК ВДОСКОНАЛЕННЯ У 4-ОХ ВИМІРАХ ПОКЛИКАННЯ

Торкаючись питання спільноти богопосвячених у Церкві і для Церкви, ми одночасно усвідомлюємо собі, що та спільнота не є результатом якоїсь людської теорії, ані ініціативи або декрету. За своєю природою вона є плодом позитивної відповіді людей на особливий Божий поклик. Як повчає Боже Слово, дім має бути збудований «на камені» (Мт. 7,24), зерно потребує «доброї землі» (Пор. Мт. 13,23), щоб принести плід, дерево, символізуючи праведника, «посаджене понад потоками водними, що плід свій дає у свою пору й що лист його не в'яне» (Пс. 1,3). Поставмо собі такі запитання: яка основа богопосвяченого життя? На якому ґрунті воно може якісно й кількісно розвиватись та приносити плоди для будування Христової Церкви?

Формування здійснюється на добрій основі тоді, коли воно помагає богопосвяченим плекати і здійснювати своє покликання у його 4-ох вимірах. У перших трьох вимірах богопосвячені не є відмінні від християн, які не належать до спільноти богопосвячених.

Перший вимір покликання: людина

У справах формування богопосвяченої особи слід не забути ніколи про те, що покликання до богопосвяченого життя – це, фактично, відповідь людини Богові, який кличе до особливої і конкретної місії. Зміст, програма і сам процес формування є автентичними тільки тоді, коли вихователі і вихованці свідомі того, що формування стосується особливого творіння, яке називається «людина», як у загальному антропологічному значенні, так і в індивідуальному вимірі, беручи до уваги всі особливості кожного/кожної. «І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив» (Бт. 1,27). Вже у цьому вимірі богопосвячені, будучи вірними християнами, здійснюють своє формування, метою якого є стати щораз кращими представниками самого Бога перед усіма і на кожному місці. Плекаючи покликання у цьому вимірі, богопосвячені ніколи не є позбавлені людських прав, ані не звільнені з жодного загальнолюдського обов'язку кожної людини у цивілізованому світі. Однак найвищим правилом є саме створення нас на Божий образ, тобто згідно з первісним образом споконвічного Сина Божого, Ісуса Христа, який є для нас одночасно об'явленням правдивого Бога і правдивої, досконалої людини.

Св. Василій Великий у своїх аскетичних творах завжди брав до уваги людину як таку, з усіма її здібностями, силами та немочами. Формування вимагає, зокрема, від настоятелів та вихователів відповідного знання антропології та підготовки для того, щоб сповнити свій обов'язок в цій галузі. Вимірів формування людини є дуже багато, і тут зовсім не місце спробувати їх всіх прокоментувати. Коротко: формування людини повинне бути органічне й цілісне, тобто охоплювати цілу людину, здійснюватися ненав'язливо і ненасильно, беручи до уваги особливості кожної особи: її психологічні риси, її дари, її труднощі… З поміж сучасних науковців вважаю гідним нашої уваги Ауґусто Курі, який був переконаний, що «майбутнє людства залежить від виховання», яке у своїх творах він відрізняє від шкільного навчання і у дослідженнях дійшов висновку, що Ісус Христос був найбільшим вихователем усіх часів саме тому, що мав найкращий підхід до людини.

У процесі формування треба сприймати дар Божого образу в нас як здатність уподібнитися Христу, бо найкращий шлях удосконалення людини – доростати «до міри повного зросту повноти Христа» . Саме тому людське покликання ми не плекаємо лише на гуманістичній основі, але, як віруючі, ми переконані, що стати більш гуманними означає дедалі більше уподібнюватись до Ісуса Христа.

Другий вимір покликання: християнин

Разом з усіма людьми, богопосвячені особи є адресатами спасенної благовісті Ісуса Христа, який сказав до своїх учнів: «Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: христячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого

Духа; навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав» (Мт. 28,19-20). Богопосвячена людина є насамперед тією, що прийняла Божий дар стати християнином, тобто Христовим учнем/ученицею. Через Таїнство хрещення людина стає новим створінням, нащадком і спадкоємцем Нового Адама – Ісуса Христа, причасником божественного життя і носить в собі його небесний образ. Плекати християнське покликання – означає повністю здійснювати хрещення, тобто зодягнутися у Христа, наслідувати Його у постійному зусиллі стати досконалими у любові і милосердними, як Отець.

Зміст і процес християнського виховання повинні бути визначені так, як навчає свята Церква, розпочинаючи від перевірки знання кандидатами до богопосвяченого життя основ катехизму. Виклади можуть бути виголошені для багатьох разом, але необхідно проводити з кандидатами і молодими богопосвяченими відкриту формаційну розмову, щоб перевірити рівень знання християнської віри, моралі та духовності, а також рівень християнської поведінки. Можливі прогалини треба заповнити. Бог, щоправда, кличе людей до служіння «в дусі і в правді» (Ів. 4,23), і тому вони в совісті зобов'язуються, а не примушуються». Християнське формування триває все життя і визначається як безупинне зусилля, щоб переходити від пізнання правд і вимог віри до пережиття віри, від слухання Божого Слова до виконування його. Ісус Христос уділяє людині Нову Заповідь – Євангелію, якою вона може долати закон гріха; Він же дарує людині, через ласку, участь у Божому житті і здатність долати егоїзм. Настоятелі, вихователі і вихованці повинні усвідомлювати, що так, як і в попередньому, в цьому вимірі формування вони ще не відрізняються від інших християн, бо у Христовій Церкві всі однаково зобов'язані до постійного виконування віри, надії і любові.

Однак ці найвищі Божі заповіді віруючі не виконують будь-яким способом, ні індивідуально, ані самостійно. Христовий учень/учениця також пильно слухає і виконує слово Учителя, який молиться до Отця: «Щоб усі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоб і вони були в нас об'єднані» (Ів. 17,21). Отож, формування християн повинно скеровувати всіх до вільного зобов'язання удосконалювати християнське покликання як вірні «єдиній, святій, соборній і апостольській Церкві».

Третій вимір покликання: син/дочка Католицької Церкви

Об'єднані в Бозі, християни покликані до єдності між собою. Єдність з Богом зводить людей разом і їх ніколи не розколює. Натомість, об'єднання є плодом та й доказом справжньої християнської віри. Через віру ми покликані до церковної спільноти, до койнонії (гр. «сопричастя»). В цьому вимірі здійснюється наше людське, християнське і богопосвячене покликання. Все наше буття і вся діяльність мають виявляти нас як синів і дочок Католицької Церкви. Шляхом відповідної програми формування необхідно викорінити кожне відхилення від здійснення цього виміру нашого покликання. Всі віруючі, але зокрема, богопосвячені, шляхом відповідного церковного формування повинні постійно намагатися здобути всі прикмети первісної християнської громади. Бо єдність з Христом у Церкві, як гілки з виноградиною, підтримується духовними засобами, спільними для всіх вірних, передусім же діяльною участю в Святій Літургії.

Щоб богопосвячені особи були у Церкві і для Церкви, необхідно проводити таке формування, яке визначається своїм церковним характером. Потрібно у формуванні керуватися церковними критеріями, доступними Церкві способами, відкидаючи будь-які суб'єктивні чи інші відхилення. Оскільки їхня самопосвята є прийнята Церквою, нехай знають, що вони посвячені і на її службу. Отже, процес формування від самого початку повинен переконати всіх богопосвячених в тому, що вони не здійснюють своє покликання лише пасивною присутністю у Церкві, але й ефективним служінням для Церкви. Церковне формування богопосвячених повинно також зробити їх щораз більш здатними позитивно відповісти на притаманні потреби, вимоги й обставини помісної Церкви, де будуть жити і служити. Справжні сини/дочки Христової Церкви ніколи не створюватимуть «церкви» в Церкві, а будуть здатними вболівати за добро всієї Церкви і мислити по-церковному.

Четвертий вимір покликання: специфічне покликання

Специфічних покликань, які реалізуються у Церкві і для Церкви, є багато, але тут коротко займатимемося лише темою формування християн, покликаних до богопосвяченого життя.

Формування, призначене покликаним до богопосвяченого життя, нічим не заперечує, а радше спирається на три перші виміри. Постійно удосконалювати себе як людину, християнина і сина/дочку Католицької Церкви є невіддільною умовою для плекання нашого покликання до богопосвяченого життя. Без зростання у перших трьох вимірах богопосвячене життя стане домом без основи, неначе збудованим на піску. Також і подружній стан та інші специфічні покликання не можуть реалізуватися без згаданої основи. Наприклад, без відповідної людської зрілості людина буде схильна самолюбно шукати себе там, де слід повністю віддати себе. Хто по-дитячому «шукає себе» в богопосвяченому житті, як також у подружньому стані, може лише розчаруватися, бо не туди потрапив, тому що кожний стан життя вимагає безкорисливої, зрілої любові.

Спільний напрям формування богопосвячених

Один є Той, Хто покликав нас: Христос. І одна спільна Дорога для всіх покликаних: Він же. Одне місце для всіх богопосвячених з усіма вірними: Христова Церква. Внаслідок цього у процесі основного формування головні стосунки є не між вихователем і вихованцем, але між покликаними і Богом. Отож, незважаючи на різноманітність богопосвячених осіб, всі мають багато спільного в основному та постійному формуванні. Саме формування повинне трактуватися як право і обов'язок усіх. Необхідно нам вводити в життя все, що Церква навчає про богопосвячене життя. «Члени кожного Інституту нехай передусім пам'ятають, що через професію євангельських рад вони дали відповідь Божому покликанню, так що не тільки вмерли для гріха (пор. Рим. 6,11), але, відрікаючись світу, повинні жити для одного тільки Бога. Бо ціле своє життя вони посвятили Його службі, що саме і становить окрему посвяту, яка корениться глибоко в посвяті хрещення та її повніше виявляє». Отож, формування здійснюється також через вірне дотримання тієї відповіді, що кожен дав самому Богові добровільним складанням обітів.

Виконуючи своє завдання, настоятелі й вихователі повинні користуватися відповідними методами й засобами, які допомагають кожному у повній реалізації свого людського, християнського, церковного та богопосвяченого покликання. Слід пригадати, що формування не зводиться до самого знання про богопосвячене життя. Справжній його процес повинен від самого початку задавати форму буття, ідентичності та поведінки богопосвячених. Недостатньо навчитися про богопосвячене життя і про те, якою повинна бути богопосвячена людина: у процесі формування треба «стати» богопосвяченою людиною у повному значенні цієї назви.

Специфіка формування у кожному Інституті

За діянням Святого Духа постало багато Інститутів, Чинів, Згромаджень і монастирів. Різноманітність віддзеркалює велику кількість дарів Божих для Церкви через засновників і засновниць.

Зберігаючи все, що спільне всім богопосвяченим, у своїй програмі формування кожний Інститут повинен пильно подбати також про збереження власної ідентичності – починаючи з етапу вступу кандидатів/кандидаток. Корисно подати деякі відомості про ідентичність Інституту ще під час душпастирства покликань або на етапі розпізнавання покликання.

Ідентичність кожного Інституту формується у богопосвячених через їхню вірність у харизмі власного засновника. Її треба знати, вивчати і шанувати як цінну духовну спадщину кожного Інституту. «Саме у вірності натхненню засновників і засновниць, що є даром Святого Духа, легше виявляються й глибше переживаються основні елементи богопосвяченого життя».

З метою зберігати вірність харизмі засновників та специфіку свого формування, кожний Інститут у процесі формування повинен укласти і дотримуватись власного основного плану формування (ratio formationis).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ І ОРІЄНТИР У ФОРМУВАННІ БОГОПОСВЯЧЕНИХ

Боже Слово

«Слово твоє – світильник перед ногами в мене, світло на моїй стежці» (Пс. 119(118),105). У світлі навчань і прикладу св. отця нашого Василія Великого та заклику II Ватиканського Собору, всі віруючі, але зокрема богопосвячені, потребують кожного

дня черпати наснагу з Богом натхненних книг і постійно мати замилування в їхньому змісті. Саме зречення світу і того, що в світі, через чернечі обіти є недостатнє для нашого повного зросту, якщо не приступаємо до Христа, як той розумний чоловік, який слухає Божі слова і виконує їх. Тут два ключові дієслова для розуміння всього процесу нашого формування: «слухати» – це здобувати знання, відомості, інформацію, теорії, розуміння; «виконувати» – це вводити в життя, діяти або жити Божим Словом. Лише ці обидві дії, разом взяті, становлять справжню переміну людини і її формування – неначе будівництво дому на скелі.

Святе Письмо є джерелом богослов'я і навчання Церкви, джерелом катехизму, християнської і чернечої аскези. Воно є головним джерелом харизми всіх засновників і засновниць Інститутів богопосвяченого життя. Отже, Боже Слово є Джерелом джерел основного і постійного формування богопосвячених.

Однак Святого Письма ми не можемо самостійно пояснювати й застосовувати, оскільки «завдання ж автентично пояснювати писане чи передане Боже Слово є доручене одному тільки живому вчительському Урядові Церкви, якого авторитет виконується в ім'я Ісуса Христа». Отож, богопосвячені і всі віруючі повинні слухати і виконувати Боже Слово так, як його подає, пояснює, навчає і застосовує Христова Церква.

Навчання Святої Церкви

Богопосвячене життя реалізується у Церкві і для Церкви. Тому ввесь процес основного і постійного формування полягає не тільки у зберіганні духа наших засновників чи засновниць, але також у дотримуванні навчання Церкви. Наукові дослідження не мають меж, але богопосвячене життя і його формування не можуть відхилитись від того, що Христова Невіста нам подає від свого Вчительського Уряду. Дотримуватись вчення Церкви означає також бути здатними слухати її і навчати, як вона велить. Також всебічна місія богопосвячених повинна віддзеркалювати їхню чутливість до слухачів та вірність Церкві, якої всі є синами і дочками.

Церковна дисципліна і правопорядок

Нас, християн, членів Католицької Церкви східного обряду, зобов'язує устрій церковної дисципліни і норми, які випливають із традицій, визнаних найвищою владою Церкви, і містяться в Кодексі канонів Східних Церков. Церква як єдність вірних потребує устрою і законів, які допомагають у поступі спільнот і окремих осіб. Кодекс регулює наше буття у цій спільноті. Ми потребуємо його як орієнтира нашого життя і служіння у власному Інституті і Церкві. Отож, процес формування богопосвячених вимагає пізнання церковної дисципліни та постійного зусилля, щоб її дотримуватись.

Правила чи Статут Інституту

У дусі Божого Слова, навчання й устрою Церкви у Статуті кожної спільноти богопосвячених зазначені харизми засновника/засновниці та автентична традиція Інституту. Правила, Конституції та Устав провадять богопосвячених до втілювання і розвитку специфічної риси засновників згідно з автентичною традицією Інституту, помагають їм осягнути мету власного Згромадження і виконувати притаманні йому завдання. Не може встояти спільнота осіб без устрою, що поданий у Правилах чи Статутах Інституту, які кожна богопосвячена людина зобов'язана добре знати і дотримуватись. Брак знання устрою власного Інституту і приписів Статуту, зокрема щодо обітів, робить складення обітів неважним. Тому процес формування зобов'язує богопосвячених знати, розуміти і виконувати приписи власного Статуту під проводом настоятелів і виховників, але також із власної ініціативи вони повинні перевіряти своє життя, щоб усунути недоліки та зростати у чеснотах та святості. Плекання цінностей і дотримання обов'язків, передбачених у Статутах, є щоденною вправою та формуванням богопосвячених.

ЗАКІНЧЕННЯ

Формування богопосвячених осіб на першому етапі є основним передусім тому, що воно стосується основи для здійснення специфічного покликання до богопосвяченого життя. Без відповідної людської, християнської і церковної основи людина не здатна вільно, автентично і повністю відповісти на Божий поклик до будь-якого стану життя у Церкві і для Церкви, не може бути готовою до «цілковитої самопосвяти Богові через наслідування Христа для служіння здійсненню

місії» ані до «безмежної безкорисливості, яка виявляється у житті цілковито відданому любові до Христа і служінню Йому, посвяченому Йому та Його містичному Тілу». Без такої основи людина не готова до викликів обітів послуху, чистоти і убожества, а її богопосвячене життя радше схоже на дім, збудований на піску.

«Формування – процес динамічний» і, оскільки «не існує такого віку, коли б особа досягла повної зрілості», він постійний і триває до останньої хвилі людського життя. ■

Співдоповідь виголошена на Патріаршому Соборі УГКЦ про богопосвячене життя, Прудентополіс (Бразилія), 3 вересня 2011 року)

ПРО РЕВОЛЮЦІЇ, РЕСТАВРАЦІЇ І ЗУБОЖІННЯ НАЦІЇ

Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ

Хто з нас не тривожився, спостерігаючи за політичними новинами у нашій державі в останні місяці? Причин для тривоги є і справді багато. Звісно, не будемо вести тут мову про політичні репресії чи переслідування, як про це багато мовиться у засобах масової інформації. Хотілось би роздумати над коренем цих процесів, які зараз відбуваються в нашій державі, та подумати про наслідки того геополітичного становища, в якому опинилась Україна після подій 11 жовтня.

■ Боже, нам єдність подай!

Чи не після кожної революції в історії народів настає так званий період реставрації – коли запал охолоджується, до влади знов приходять ті, проти кого революція боролась. Так було за Французької революції, і так є аж до наших днів. Чи не найбільш показовим у нашому випадку є ситуації на пострадянських теренах у середині 90-х, коли до влади знов прийшли червоні і нависла загроза повернення до комуністичного минулого. Внаслідок повільних економічних зрушень люди знов почали вірити у будівництво славного майбутнього комуністичними вождями. Однак, як ми знаємо, цей процес тривав недовго…

Звісно, людство погано вміє вчитися на власних помилках. І ті самі історичні ситуації, хоч і в інших конфігураціях та з іншими героями, повторюються знов і знов. Однак завжди в історії чи не кожного народу були пророки, які мали дар дивитись вглиб історії своєї нації, аналізувати прорахунки та показувати напрямні її руху. І в наш час помітні вони, однак, на жаль, залишаються вони такими одинокими «голосами, що кричать у пустелі». Тим не менше, завданням нас як патріотів та громадян є шукати відповіді на болючі питання, які ставить перед нами наш час.

Отож, не викликає особливих здивувань зміна владної правлячої еліти після початку 2010 року. Реставрація нагадує своєрідне маятникове коливання, бо на зміну останньому процесу має прийти повернення до революційних ідей, вже очищених вогнем критики та мрійливості. Тобто ми матимемо нагоду оцінити все більш чітко і тверезо. Не йдеться тут про розчарування, яке могло настати у мільйонів українців після 2004 року: йдеться про розчарування, яке переживає велика частина українців після 2010. «Шляхи Господні непізнавані», – каже у Старому Завіті псалмоспівець. І справді, годі було давніше уявити політичні перестановки у нашій державі. Історія, звісно, ще розставить всі крапки над «і». Однак будемо обачними, обвинувачуючи чи виносячи вироки, кому би то не було. Слід пам'ятати, що у всьому і скрізь діє Боже Провидіння. Тому-то такий складний шлях у нашої держави, тому-то важко визначитись їй, куди рухатись: у бік Азії,

Євросоюзу чи ще кудись. Проблема, одначе, не полягає у самих арештах чи судах над політичними опонентами; проблема, здається, полягає у відсутності справжньої опозиції в державі – духовної, політичної, елітної. Найбільше лякає, власне, брак нових лідерів, брак людей, які, згуртувавшись, могли б протистояти помилковим чи хибним діям влади. Саме від цього страждає Україна на цьому етапі її розвитку. Яка реальна роль так званого Комітету опору диктатурі? Яку він функцію у процесі сучасного державотворення виконує? Хтось може сказати, що краще, щоб такий комітет був, аніж навпаки. Це так, але не можемо все життя відштовхуватись від негативного, обираючи з-поміж двох зол менше.

Спадає на думку відомий епізод, коли Сократ серед білого дня зі свічкою в руках ходив по Афінах, кажучи, що шукає людину. Подібно й ми сьогодні заблукали і шукаємо нашого вірного Пастиря, що зміг би скерувати державу на правильний шлях, вивівши нас з пустелі економічного та духовного (найперше!) зубожіння. Мусимо тут, звісно ж, уникати хибного романтизму, думаючи, що хтось один самотужки здатен чи повинен взяти на себе весь цей тягар. Власне, у цьому крилася помилка 2004 року, тому варто остерігатися, щоб не повторити її знову. Ми всі спільно, кожен у власний спосіб, можемо і повинні спричинитись до росту й поступу нашої держави на шляху демократичних перетворень.

Правдива свобода України не настане тоді, коли ті, хто нині сидить за ґратами, опиниться на волі. Які нові моделі розвитку зможуть вони нам запропонувати? Які шляхи виходу з морального та духовного занепаду нації? Свобода, про яку писав Шевченко і яку кров'ю здобували нам діди-прадіди, зможе воістину настати тоді, коли народяться нові лідери, коли вони дозріють, коли безбожна система опустіє, згниє зсередини, як опустів свого часу безбожний Радянський Союз. Тому не варто тривожитись за нинішню політичну ситуацію, пам'ятаючи, що ворон ворону око не виклює. Натомість такі події не повинні відволікати нас від пошуків національної, культурної та духовної ідентичності, від пошуків нових поводирів, які таки зможуть «лупати сю скалу» і проб'ють рано чи пізно всі мури, що сьогодні відділяють народ від влади.

Виховання нових лідерів та нової еліти не є простим чи безболісним процесом, але розпочинається він від втілення принципів Христових у наших сім'ях, від формування критичного та глибокого мислення у сучасної молоді. Натомість всюдисуща реклама обіцяє інакші принади та скарби, тому тут важливо пам'ятати про цінності та пріоритети, які ставить у своєму житті кожна молода людина. Пастирі Церкви Христової у своїх зверненнях до молоді раз у раз наголошують на необхідності робити непростий вибір на користь Христа. Цей вибір ніколи і в жодні часи не був простим, оскільки показував світу інакшу правду, аніж ту, якою той живе. Так і ми мусимо нині пам'ятати і дбати про вибір чогось справжнього, чогось, що не відніметься від нас, мусимо дбати про будівництво Царства Небесного всередині кожного з нас. Тому чим більше людей плекатимуть християнські ідеї та цінності у власному житті, тим здоровішою буде сім'я, село або місто, весь народ. Цей шлях здається – і справді є – довгим, але він неминучий, щоб попри всі революції, реставрації та інші процеси ми нарешті струсили з себе все облудне і змогли бути достойно прийнятими і в Європейському Союзі, і в Росії. Тільки таким чином держава зможе вийти на новий рівень стосунків у східному та західному векторах зовнішньополітичного розвитку. Тому звернімо наші молитви під час Літургії за те, щоб Господь дав нам цю радість: бачити нашу націю щасливою і процвітаючою.■

ЗА ЖИВИХ І ПОМЕРЛИХ МОЛИТИСЬ

д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ

Католицька Церква латинського обряду 1 листопада святкує День всіх святих, а наступного дня – всіх померлих. Наша Церква, як і весь Схід, всіх святих згадує у Літургії в першу неділю після П'ятидесятниці, і ця традиція сягає IV-V століття. Таким чином підкреслюється особливий зв'язок святості з дією Святого Духа.

Перше листопада у слов'ян-язичників теж був святковим днем – Мокоші, богині долі. В цей день їй жертвували нитки та прядиво. Вважали язичники, що вона є опікункою жіночої долі і щастя, бо саме Мокоша пряла нитку долі. Її вісниками вважали павуків, тому бити їх не можна було, бо це викликало гнів богині. Слов'яни думали, що цього дня можна змінити свою долю, бо він вважався порогом до переходу у новий стан, адже стоїть на межі між світами живих і мертвих. Оскільки ці межі дуже близькі і тонкі, два світи наближаються один до одного. Тому слов'яни-язичники свято вірили, що сказане на могилі буде почуте на тому світі, і померлі можуть допомогти і впливати на живих. В деяких регіонах України цей день називали ще «святками». Ця назва походить від старослов'янського «свіаткі» – душі предків.

Дивлячись на це, Церква не вбачила нічого поганого, що люди ходили на могили своїх рідних, прибирали їх і молились за своїх померлих. Бо і сама Церква навчає за живих і померлих молитися, і правдою є те, що вони потребують нашої помочі – наших молитов. Їх час уже минув, і допомогти собі вони не в силі, проте наші старання можуть принести їм полегшення або й повне звільнення на дорозі очищення, як вчить про це Церква. Тому на українських теренах цей звичай зберігся і до наших днів. В цей день ми йдемо до наших рідних, що вже закінчили свій життєвий шлях, приносимо квіти – нашу пошану; запалюємо свічки – ознаку наших гарячих молитов за тих, кого вже немає поряд серед

■ За померлих треба молитися щиро.

нас. Свічки також є символом світлого Христового Воскресіння і правди, яка на нас очікує з Його другим приходом. Ми складаємо наші молитви за них до Господа, пам'ятаючи і про те, що прийде колись година, і милостивий Господь покличе й нас до вічності. Адже, як вчить нас сам Христос, Бог не є Богом померлих, але Богом живих (пор. Мт. 22,32). ■

Господи Ісусе Христе, Ти за відкуплення людського роду витерпів муку і зазнав найболіснішої смерті, був похований і силою Своєю повстав з гробу, а вкінці вознісся на небо, щоб бути нашим Посередником перед Отцем Небесним, Суддею живих і померлих, – покірно просимо, зволь дати душам померлих вірних вічний спочинок в благословенному місці Святих Твоїх. Ти, що живеш і царюєш на віки вічні. Амінь.

БОЖА БЛАГОДАТЬ ПІСЛЯ РОЗЛУЧЕННЯ

Джерело: www.credo-ua.org

У провідних течіях сучасної культури часто забувається про те, чим є подружжя «від початку» (пор. Мт. 19,8). Ця істина про шлюб стосується всіх людей, вона виникла раніше від християнської віри, і Катехизм Католицької Церкви представляє її таким чином:

1603. «Глибока спільність подружнього життя і любові заснована Творцем й унормована Його законами (...) Сам Бог є творцем подружжя» (II Ватиканський Собор, Паст. конст. Gaudium et spes, 48.). Покликання до подружжя закладене в самій природі чоловіка і жінки, якими вони вийшли з рук Творця. Подружжя не є чисто людською установою, незважаючи на численні зміни, яких воно зазнавало впродовж століть у різних культурах, суспільних структурах і духовних укладах».

Далі Катехизм в параграфі 1608 пояснює, що шлюб не втратив свого первинного сенсу і краси, що виник від самого Бога, навіть тоді, коли людство впало в гріхи. Тепер подружжю необхідна особлива Божа допомога, яка б охороняла як чоловіка, так і жінку, а також їхній шлюб від хаосу, до якого призводить гріх. Зауважмо: навіть при-

родні подружжя, тобто союзи людей, які не знають Христа, потребують Божої благодаті і її – якщо вона їм справді потрібна – отримують.

Христос підніс шлюб до рівня Таїнства. Що це означає? Тут дозволю собі маленькі спогади. На парафії мого дитинства шлюби уділялися в неділю, і я як міністрант вислухав безліч промов, які стосуються цієї події. Проте жодного разу настоятель в своїй проповіді не забував згадати слова апостола Павла: «Ця таємниця велика, а я говорю про Христа та про Церкву!» (Еф. 5,32). Знову і знову пояснював, що Таїнство подружжя схоже до Таїнства Євхаристії (що мене постійно дивувало), і це таємниця віри. Зміст його є невичерпним, і якщо тільки подружжя не забуде про те, що вони цією таємницею зв'язані, то воно стане джерелом сили в різних життєвих ситуаціях.

Любов між чоловіком і дружиною є наслідуванням любові між Христом та Церквою

Наведені вище слова апостола Павла, зокрема, якщо їх сприймати в контексті цілого відрізка (Еф. 5,21–33), є ключем до зрозуміння того, чим є Таїнство подружжя. Тут йдеться не лише про те, що Христос своєю присутністю на весіллі в Кані Галилейській освятив шлюб, але й про те, що Він зобов'язався супроводжувати тих двох, котрі перед його вівтарем обіцяють одне одному вічну вірність і любов.

Тут річ навіть не у тім, що Христос зобов'язався допомагати будувати двом людям земний сімейний союз: подібно як Він перемінив воду у вино у Кані, так і перетворив подружній зв'язок у дорогу до вічного життя.

І навіть більше того, любов між чоловіком і дружиною є наслідуванням любові між Христом та Церквою, тієї любові, яка в своєму остаточному виконанні буде нашим вічним щастям.

Недосяжний ідеал, а не утопія

Подружжя може і повинно бути образом і реальною частиною Христа і Церкви! Щоб це побачити, достатньо уважно та з вірою вчитатися в Послання до Ефесян, яке ми уже згадували. Перед такими неймовірними перспективами ми аж соромимося сказати що-небудь, людина спроможна тільки на вигук захоплення, але разом з тим і незадоволення: чи це можливо? В нашому недосконалому світі? Не треба дивуватися, що деякі сприймають це повчання про шлюб як відірвану від реального життя утопію. Ті, які це стверджують, не мають рації. Утопія – це щось інше, це далека від реальності маячня. Чимось іншим є формулювання ідеалу, до якого ми можемо реально наблизитися. Навіть, якщо ми не досягнемо цього ідеалу в визначеному часі, ми його реально творимо, наближаючись до нього.

«На землі, мабуть, тільки любов Марії та Йосипа були ідеальним образом вічної любові, до якої закликає нас і робить нас здатними Христос», – скаже дехто. Звичайне подружжя – це тільки немічні люди. Завдання, які ставить перед ними шлюб, – понад їхні сили. На щастя, сам Христос, який їх поєднав, хоче щодня обдаровувати їх своєю благодаттю. Однак навіть з добрими намірами і за допомогою милості Таїнства подружжя люди будуть слабо виконувати свою місію. Але будуть її виконувати! Їхній дім справді може і повинен стати місцем, в якому діє і поглиблюється любов Христа та Церкви.

Не розлучення, а тільки смерть розлучає подружжя

На жаль, шлюби, освячені Церквою, теж розпадаються. Як суспільство – з віруючими і невіруючими включно – ми дали дозвіл на розлучення. Воно стало найпростішою дорогою розв'язання кризи в шлюбі. Трапляється, що його підтримують чи навіть підштовхують до нього батьки одного з пари. Поради розлучитися від близьких та знайомих стали для нас справжнім лихом. Також багато католиків поводяться так, ніби за ніщо вважають вчення Христа: «Що Бог поєднав, людина не розлучить» (Мк. 10,9).

Церква повчає на цю тему також досить зрозуміло. Відкриємо ще раз Катехизм Католицької Церкви:

«2384. Розлучення є великим злочином проти природного права. Воно намагається розірвати угоду, добровільно укладену подружньою парою, щоб жити разом аж до смерті. Розлучення завдає образи спасенному союзові людини з Богом, знаком якого є Таїнство подружжя. Факт укладення нового союзу, навіть якщо він визнаний цивільним законом, збільшує тяжкість розриву: наново

одружений член подружжя перебуває у стані публічного і тривалого перелюбу:

«Не дозволено чоловікові, який розлучився із своєю жінкою, одружуватись з іншою жінкою; заборонено іншому одружуватись із розлученою жінкою» (св. Василій Великий, Моральні правила, 73.)».

Релігійна пам'ять про дану присягу

Часто трапляються люди, які, незважаючи на розлучення (що зазвичай відбулося не з їхньої волі), почуваються зв'язаними присягою, складеною на початку свого шлюбу. Вони чомусь викликають велике здивування, рідко знаходять підтримку серед своїх рідних та близьких. Навіть найближчі, бачачи таку позицію, закликають їх отямитися і відмовитися від дурниць. Вони, однак, знають своє. Знають, що це не люди вигадали, а на це є воля Божа: «А тим, що побрались, наказую не я, а Господь: нехай не розлучається дружина з своїм чоловіком! А коли ж і розлучиться, хай зостається незаміжня, або з чоловіком своїм хай помириться, і нехай не відпускає чоловік дружини!» (1 Кор. 7,10-11).

Деколи релігійна пам'ять про прийняте Таїнство подружжя проявляється дивовижним чином. Хай послугує прикладом чоловік, який після того, як дружина його покинула і перестала ходити до Церкви, вирішив щонеділі двічі бувати на Літургії: один раз за себе, а другий – за жінку. Не заохочуємо до наслідування, а тільки відзначаємо промовистий факт…

Коли з'явилася позашлюбна дитина…

У листах, які публікуються на сторінках Спільноти складних подружжів, особливо поширені питання: чи маю погодитися з аргументом мого чоловіка, який пішов від мене до матері своєї позашлюбної дитини, пояснюючи мені, що в дитини має бути батько? Придивимося до ситуації:

«У нас двоє дітей, 5 і 10 років. П'ятнадцять місяців мій чоловік живе з іншою жінкою, яка розлучена. Коли виявилося, що коханка вагітна і незабаром народить, я захотіла, щоб чоловік повернувся додому. Проте він виправдовується тим, що незабаром з'явиться мале дитя, а інша причина – страх, що я йому ніколи не пробачу. Коли він йшов з дому, то попросив: «Допоможи мені повернутися додому». Коли я запитала, як це зробити, сказав: «Молися за мене». Після народження дитини чоловік не

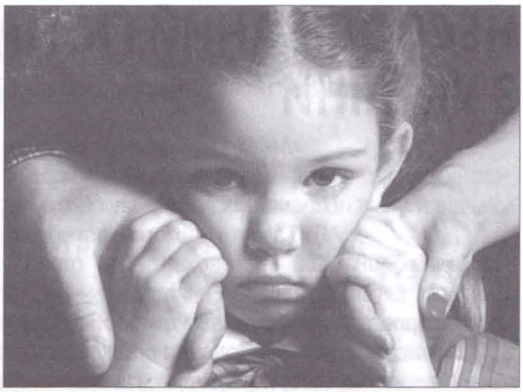

■ Дитина буде відчувати сором за свою сім'ю перед товаришами.

повернувся в родину (…) Дуже хотілося б вірити, що однозначна позиція Церкви в справі повернення членів подружжів з нецерковних шлюбів, в яких з'явилася дитина, може врятувати якусь сім'ю. Можливо, не мою, але таких, як моя – тисячі. Може, комусь вдасться…»

Керуючись навіть аргументами того чоловіка, важко погодитися, що право дитини на батька є для нього насправді чимось важливим. Бо він забуває ті обставини, що відповідальна людина, яка має дружину та дітей, не створює нових зв'язків – бо його шлюбні діти теж мають право на батька; більше того, його відхід означає для них щось на зразок землетрусу, руйнування їхнього звичного щасливого життя.

Якщо ж, однак, уже народилася позашлюбна дитина, якщо вже тепер через вчинки цього чоловіка хтось буде страждати – нехай він хоч спробує виправити те, що ще можна, аби хоча б від цього моменту все було по-Божому. Може, подружжя пригадає, що Таїнство, яке їх поєднує, є джерелом благодаті також і під час кризи. Можливо, їм вдасться врятувати свій шлюб також для того, щоб п'яти- або десятирічна дитина не втратила батька. Зрозуміло, що перед цим має наступити примирення і пробачення. Варто сподіватися, що дружина візьме на себе частину відповідальності за позашлюбну дитину свого чоловіка. Додам тільки, що в таких щасливих моментах люди мають не тільки релігійну, але навіть психологічну потребу почати новий етап свого життя від Святого Причастя і сповіді. ■

НЕСПОДІВАНИЙ ГІСТЬ З УКРАЇНИ

Мне не нужна ваша работа,
мне нужны ваши мучения!
Начальник «Минлагу» Сахаров

о. Даниїл СІКОРА, ЧСВВ

Ніч, мороз, тундра... Група засуджених молодих дівчат повертаються з виправних робіт після виконання норми видобутку вугілля на шахті номер 12, по дорозі зустрічаються з чоловічою групою, яка мала працювати вночі. Щоб уникнути діалогу між групами, конвоїри відштовхували дівчат і били їх прикладами. Від такого нелюдського поводження у багатьох були переламані ребра, руки. В знак протесту всі засуджені, десятники, бригадири і дівчата одностайно вирішили не йти в барак, поки не зустрінуться з начальником табору. Довго стояли й били ногами, гріючись від лютого морозу. Кількагодинне чекання на 50-тиградусному морозі змусило начальника Сахарова вийти на зустріч із засудженими. На запитання про недоцільне застосування фізичної розправи з боку солдатів Сахаров розлючено закричав: «Что случилось?! А ну шагом марш!.. Мне не нужна ваша работа, мне нужны ваши мучения!..»

Серед цієї групи засуджених молодих українських дівчат, які нічим не завинили перед владою і світом, була Євгенія Калник, уродженка села Теребежі (поблизу містечка Олесько) Львівської області.

Народилася Є. Калник в 1927 році. В сім'ї їх було четверо. З дитячих літ мама Теодора привчала дітей до молитви і зберігання Божих заповідей. Зі спогадів Євгенії, мати, йдучи на польові роботи, завжди зверталася до Господа в молитві, щодня молилася вервицю, маївку до Матері Божої, до Серця Христового – і цим давала приклад дітям. Неподалік їхнього села був Підгорецький монастир Отців Василіян. Коли лунали монастирські дзвони, маленька Євгенія з трепетом у душі і з нетерпінням бігла до церкви на богослужіння.

З приходом радянської влади у житті молодої Євгенії все змінилося. Почалося з арештів. Вперше її заарештували в 1945 році і протримали місяць в Олеську. Вдруге її забрали з дому в 1948 році, і теж протримали місяць в Олеську: шукали доказів про її причетність до УПА, але не знайшли – і відпустили додому.

Після цього ще один «подарунок» долі: в жовтні наступного року через провокаційний донос (так звану «бочку») Євгенію заарештували втретє. Її тортурували у сумнозвісній львівській тюрмі НКВД по вулиці Лонцького (нині Степана Бандери, 1), де ночами заводили мотори, щоб заглушити стогони мучених і розстрілюваних патріотів. Євгенію безжально били по плечах і голові, щоб вона призналася про зв'язок з УПА, але вона нічого не підписала. Сиділа в одиночній камері. До неї підсадили жінку, яка розпитувалася про бій повстанців з червоними карателями під Поморянами. Євгенія сказала, що чула про цей бій, але більше нічого не знає. Незважаючи на це, її відвезли до Золочева в замок, перетворений в тюрму. Там вона місяць чекала на вирок. Після Золочева Євгенію «чорним вороном» відвезли знову до Львова, де в травні 1950 року військовий трибунал військ МВС Львівського округу присудив їй 10 років концтаборів. Двотижневим етапом 200 невинних дівчат, серед них Євгенію, доставили в концтабір "Минлаг" (Минеральное управление лагерей) міста Інта, що в Комі АРСР. Тут на лютих 40-50-градусних морозах, серед голої дикої тундри, Євгенія Калник разом із тисячами своїх ровесників відбувала покарання – і тільки за те, що вона українка.

Мордована, але незламна духом, вона і в жорстоких північних концтабірних умовах зберегла щире, відкрите серце, віру в Бога, людяність, а до своїх катів – непримиренність і жаль.

***

Коли я був на реколекціях у Підгорецькому монастирі, ігумен о. Віктор Батіг, ЧСВВ, дав мені прочитати два листи однієї жінки, яка написала

отцеві з далекої Воркути. У цьому листі вона, Євгенія Калник, розповідала про своє нелегке життя: як її, 19-тилітню дівчину, без вини і суду заслали на вугільні шахти міста Інти серед холодної тундри. Пані Євгенія розповідала також про своє дитинство, про те, як маленькою дівчинкою бігала до монастирської церкви у Підгірцях, і яке незабутнє враження справляла на неї кожна Служба Божа і проповіді отців у чернечому одінні. Це закарбувалося в пам'яті на все життя і давало сили вижити на чужині в нелюдських умовах. Тому протягом 60 років Євгенія Калник мріяла ще хоч раз почути церковні дзвони і висповідатися в отців Василіян…

Після того, як я прочитав ці листи, ігумен запитав, чи не хотів би я поїхати до цієї жінки, знаючи, що часто відвідую Ульяновськ у Росії, куди був заслany і де помер як ісповідник віри о. Єремія Ломницький, ЧСВВ. Та моя мандрівка пролягала зовсім в іншому напрямку – до Мордовської республіки, де покоїлися останки преподобної ігумені Моніки Полянської, ЧСВВ, і де минулого року на місцевому вкрай занедбаному цвинтарі ми поставили і посвятили хрест. Пізніше я планував поїхати до Ульяновська, де на мене чекали вірні православної церкви, які перебувають під моєю духовною опікою. Закінчення мого маршруту – м. Самара і Самарська область. Місто Інта у зовсім протилежному напрямку – північніше до заполяр'я.

Вислухавши мимовільну пропозицію о. Віктора і зваживши на свій священичий обов'язок, я з благословення протоігумена вирішив податися за тисячі кілометрів до українки, яка, на десятки літ відірвана від рідного краю, залишилась вірною Греко-Католицькій Церкві і пам'яті про василіян.

***

Воркута. Абезь, Інта... Скільки разів доводилося чути назви цих міст у контексті жаху й відчаю, коли читаєш спогади в'язнів ГУЛАГу.

Місто Інта знаходиться в зоні Північної залізниці, на відстані 1999 кілометрів від Москви і 268 – від Воркути. Залізнична магістраль служить основною транспортною ланкою, що пов'язує Інту із зовнішнім світом. Це місто побудоване в 40-50-их роках XX століття руками сотень тисяч засуджених з України, Латвії, Литви, Білорусі та інших республік. Всього тут відбували покарання представники 69 національностей. Навіть у Воркуті так не відчувався подих Півночі, як тут.

«Місце, де багато води» – таке тлумачення комі-ненецького слова «інта». Інта – північне місто, і насамперед – місто шахтарів. Воно лежить на відстані шістдесяти кілометрів від Північного полярного кола, на кордоні між лісом і тундрою. Унікальна і різноманітна флора і фауна цих місць. Перше, що дивує в Інті, – це її зелене вбрання. Березові алеї, посадки черемхи і горобини, зарості верби прикрашають міські квартали. Озера і річки щільним кільцем оточують Інту. Ялина, модрина і сосна на півдні регіону сусідять з карликовими березами і тундровими чагарниками на півночі. Багато рослин, такі як півонія, золотий корінь, занесені до Червоної книги як цінна лікарська сировина.

Тваринний світ представлений оленями, лосями, вовками, ведмедями, хутровими звірами. На тундрових озерах мешкає величезна кількість птахів. Серед них – качки, гуси.

Ось про що я довідався із путівників і з допомогою Інтернету перед несподіваною поїздкою в цей суворий край.

***

Моя подорож пролягала через Москву, де я на Ярославському вокзалі сів на поїзд Москва-Воркута. Вагон номер 13 був специфічним. Коли провідниця поїзда подивилася на мій квиток і кінцеву зупинку «Інта», була дуже здивована. Адже ж цей вагон був загальний, іншими словами – сидячий. Всі мої супутники, які сиділи біля мене, мінялися кожної години, а мені треба було їхати дві доби. Цікаві знайомства з місцевими людьми-комі розкрили мені їхню національну культуру. Краєвид, яким я милувався з вікна потяга, нагадував мені слова з відомої радянської пісні «Широка страна моя родная…» Сіл і містечок майже не було, а як траплялися, то важко було це назвати місцем, де проживають люди. Будівлі напівзруйновані. Пам'ятаю, як я пробудився і, подивившись на годинник, який показував пів на першу, здивувався, що надворі видно, як вдень. Я не знав, що в той час, а саме з середини липня і до початку серпня, в цих краях білі ночі. Поїзд мій прибув до потрібного мені вокзалу в суботу о шостій годині ранку. Саме місто знаходиться в 30 км від вокзалу, тож мені довелося їхати маршруткою. Вийшовши в центрі Інти, я без проблем знайшов дім, в якому проживає Євгенія Калник.

***

П'ятиповерховий будинок… Перший поверх, дзвінок у двері… Тихо… Ще один довгий дзвінок – тиша… Третій, четвертий… Простоявши п'ять хвилин біля дверей, я почув голос: «Кто там?» Кажу: «Свої, з України…» Відхиляються двері… Переді мною жінка похилого віку ростом з півтора метра, побачивши мене, з переляку вмить зачинила двері. Я дзвоню знову і кажу, що приїхав з України, зі Львова, що я з монастиря, читав ваш лист... Двері не відчиняються. По якомусь часі відкриваються двері, і жінка боязко запитує: «Что вам нужно?» Довго розповідав їй, хто я і чому приїхав. Вона не вірила своїм очам. Бо ж не чекала нікого, а тут на тобі: несподіваний гість з України, до того ж священик, та ще й василіянин. Показав їй своє посвідчення. Не може повірити. Зворушена. Неможливо спокійно дивитися на її сльози – сльози щастя. Сам плачу, годі стриматися.

***

Після півгодини моїх доказів, хто я є і яка мета мого приїзду, п. Євгенія починає безперестанно молитися і заносити подячні слова молитов до Пречистої Діви Марії та її Сина Ісуса за вислухані молитви, що має змогу на старості літ висповідатися і прийняти до свого серця Ісуса. Вона мною так опікувалася, як своїм сином. Розповідала про своє життя на чужині. Коли її слухав, моє серце то стискалось від почутого, то боліло від пережитого. Була в неї знайома з Мостиського району, пані Розалія, колишня каторжанка, яка також залишилася жити в Інті. Прийшла до п. Євгенії, де я їм спокійно уділив Таїнство сповіді. Опісля я відслужив для них Святу Літургію за померлих і панахиду. Увечері молилися Молебень до Пресвятого Серця Христового. Посвятив їй квартиру. У неділю відслужив Службу Божу за здоров'я, а ввечері – Молебень до Пресвятої Богородиці.

Важко було звикнути до білих ночей, довго не міг заснути. Саме місто дуже маленьке, і українців майже не залишилося через відсутність роботи. З 16 копалень працює тільки одна, решта через нерентабельність видобутку вугілля закриті. Місто можна обійти за півгодини вздовж і впоперек. Є цілі будинки, в яких ніхто не мешкає. Місто не газифіковане, як і половина Росії. Більшість населення користується електричними плитками.

***

Ось що згадує сама п. Євгенія: «Перед виїздом до Інти нас ще протримали пару днів на Лонцького. Окремий поверх для жінок і два чи три поверхи для мужчин. Часто перегукувались між собою через забиті дошками вікна: «Дівчата, куди їдете?» Була між ними така пісня:

Ми їдемо в далекий край,
На Сєвір чи в Алтай,
А місто Львів, коханий Львів,
Прощай, прощай, прощай.
Згадайте ви, як ми в тюрмі

Ділились сухарем:
Сьогодні ви, а завтра ми –
В нас доля всіх одна,
І гірку чашу мук-терпінь
Ми вип'ємо до дна.

Погрузили нас, двісті молодих дівчат, в товарняк – вагон-коробку з ґратами. Їхали два тижні. По дорозі одних залишали, інші їхали до свого кінцевого призначення. Вагони були оббиті білими дошками як знак, що в ньому везуть ув'язнених. На зупинках давали їсти похльобку.

Прибули до Інти 19 травня. Було дуже холодно, ми били, тупали ногами, щоби не замерзнути. Нас всіх відправили на пересильний пункт, де лікарі кожну з нас прослухували. Місяць ми «відпочивали», чекаючи своєї подальшої недолі. Потім нас всіх розподілили по бригадах. Ув'язнених ділили на першу, другу і третю категорії. В бараках не було місця, щоб спокійно поспати. Спали, як оселедці, одна на одній. Аби обернутись на другий бік, треба було всім разом перевертатися. Як хтось піде в туалет, то вже місця для себе не знаходив.

Було нас в Інті близько 5000 ув'язнених, найбільше дівчат і жінок. Росіян в Інті було мало. Жили переважно місцеві – комі. Серед засуджених українців нараховувалося найбільше, зокрема засуджених по ст. 54, 54(1), 54(1а), 54(8), 54(10), так званій «галицькій» – зрада Батьківщині, участь в антирадянських організаціях, антирадянська пропаганда, терор.

Ходили на роботу, копали мокрий торф. Одного разу ледве прийшли в барак, а роззутися не можемо: примерзли онучі до ніг і до валянок. Набігло чоловік десять у білих халатах. Розрізали валянки, щоб зняти з ніг, стояв крик і стогін дівчат (розморожували вогнищем).

Переважно нас гнали на земляні роботи. Ноші із землею двигали двісті метрів, наклавши на шию шнурки. Руки не витримували таких тягарів, а норму треба було виконати. Відкривали також нові шахти до тридцяти метрів глибини, в яких ми набували силікоз чи інші недуги. Я була худенька, мала русяве волосся. Часто хворіла, падала з ніг, важила тридцять з лишком кілограмів. Тих, хто хворів і був безсилий, відправляли в Абезь до «лікарні». Як хтось набирався сил, то вертався назад до Інти, а інші вмирали. Я заробила астму, і через цю хворобу мене відправили в Абезь. Там було ще гірше. Люди вмирали від тяжкої праці і виснаження майже кожний день. І все одно перед Різдвом відкладали по кусочку хліба, щоб на свято спекти торт. В Абезі я промучилась два роки, після чого мені знову дали першу категорію і відправили назад до Інти. Тут нам давали кислу капусту, що очі виїдало, рибу, дуже рідку вівсянку, кусник хліба і горох. Можна було написати два листи в рік. В неділю не працювали. Бараки були поділені на секції. Посередині був вузький коридор, а по боках – окремі кімнати. Одна бригада жила в одній секції, інша в другій, монахинь поселили окремо.

Без молитви не уявляла собі жодного дня. Ще коли була маленька, то мама, яка знала всі молитви і молебні напам'ять, і нас привчила молитися. На засланні я кожного ранку молилася Ісусову молитву, а як йшла на роботу, то відмовляла на пальцях вервицю до ран Христових, котру пам'ятала ще з дитинства, коли бачила, як молилися отці василіяни в Підгорецькому монастирі: «Ісусе, Божественний Спасителю, будь для нас милосердним і для всього світу. Амінь! Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас і цілий світ. Амінь. Прости і умилосердися, наш Ісусе, серед окружающих нас небезпек, а своєю найдорожчою кров'ю захорони нас. Амінь. Отче Предвічний, жертвую Тобі рани Господа нашого Ісуса Христа, терпіння Пренепорочної Діви Марії на оздоровлення ран наших душ. Божественний Спасителю, наверни грішників, спаси вмираючих, освободи бідні душі з чистилища. О мій Ісусе, прощення і милосердя через заслуги твоїх Пресвятих ран».

Отак молилася і я – десять разів кожного дня».

P.S. Євгенія Калник була звільнена з-під варти влітку 1956 р. на підставі рішення комісії Президії Верховної Ради СРСР.

Вийшовши з концтабору, вона приїхала в своє село Теребежі, але, побачивши злиденне існування матері і двох молодших сестер з родинами, повернулася в Інту, щоб добувати в шахті вугілля, а зароблені гроші відправляти рідним. Останні три роки п. Євгенія підтримує щедрими пожертвами й обитель свого дитинства у Підгірцях – монастир Благовіщення.

ВИЯВ УДЯЧНОСТІ ВЕЛИКОМУ БУДИТЕЛЕВІ ГАЛИЧИНИ

до 200-ліття від дня народження о. Маркіяна Шашкевича

Ольга КІС

Віра серця мого, як Бескид, твердо
зостановилась на любови…
Маркіян Шашкевич,
«Псалми Русланові»

Віра і любов – нерушимі, як скеля, засади, на яких можна збудувати істинний храм. Так і сталося. Час довжиною у два століття не порушив, не затьмарив образу людини, бо мала вона в серці віру та любов і було в ній стільки пророчого духу, що й на тисячі стало б.

Наполегливий, сміливий, готовий на самопожертву задля ідеї, а ще, за словами Івана Франка, наскрізь симпатична, щира, проста, огріта неложною любов'ю до рідного народу і непохитно певна своєї дороги людина. А ще ревний слуга в Божому винограднику, християнський мислитель. А ще поет, засновник прогресивного гуртка західноукраїнських письменників «Руська трійця» разом з І. Вагилевичем та Я. Головацьким. Такими словами спогадуємо нашого славетного земляка, Божою волею апостола, що прийшов у цей світ, аби стати в обороні рідного краю, його пісні, його слова у відірваній від материнського лона, знесиленій століттями неволі Галичині – о. Маркіяна Шашкевича.

■ о. Маркіян Шашкевич.

Народився о. Маркіян Шашкевич 11 листопада 1811 року у селі Підлисся, а 7 червня 1843 року у с. Новосілки перестало битися його серце після довгих місяців тяжкої недуги: труднощі і злидні підірвали його неміцне здоров'я. На цьому короткому відтинку – 32 роки – вклалася його велика місія: пробудити Галицьку Русь до національного самоусвідомлення, до вияву її духовної сутності, відкрити замулене джерело культурного і літературного відродження.

Після виходу в світ тріумфальної «Русалки Дністрової» директор львівської поліції Пайман писав: «Ці безумці хочуть воскресити… мертву русинську національність». Маркіян Шашкевич

зрозумів, що годі чекати. Настав час народові заявити про себе в повен голос. Тому-то він перший організував національно свідомий гурток молоді, готової стати до праці, перший уклав найнеобхідніше – українську читанку, перший виголосив проповідь у соборі Святого Юра у Львові українською мовою. А ще був поет від Бога… Своєю невтомною працею разом з однодумцями він будив змучений неволею та злиднями народ, відроджував українську душу і виразно вказував на те, що галичани – частина великого українського народу.

1838 року розпочалося душпастирське служіння о. Маркіяна Шашкевича. Села Гумниська, Нестаничі, Новосілки… Злидні, розпач, біда. Та проповіді о. Маркіяна, греко-католицького священика, виблискують перлами надії – надії, яку дає кожній людині Господь. В центрі христології о. Маркіяна – жертовна любов до ближнього і жертва Бога задля свого творіння.

У літературній спадщині славетного поета о. Маркіяна Шашкевича особливе місце займають «Псалми Руслановi». «Руслан» вживалося тоді синонімом до слова «русин», тобто українець: «…бо руське ми серце та й віра руська!» Відомі і його переклади з сербської мови.

Цьогорічне святкування 200-ліття з дня народження нашого генія о. Маркіяна Шашкевича – з-поміж проминулих і грядущих подій – збагатилося на ще один дарунок чи радше вияв удячності великому Будителеві Галицької Русі. Це ошатна книжка «Камертон Шашкевича», що побачила світ у видавництві «Місіонер»: статті, рецензії, інтерв'ю, промови, поезії Романа Лубківського, як пише професор Михайло Шалата, «самовідданого шашкевичелюба», відомого поета, перекладача, літературознавця, громадського і державного діяча. До слова, на цьогорічному Форумі видавців у Львові книжка Р. Лубківського «Камертон Шашкевича» отримала заслужену відзнаку.

Відстань у двісті років робить постать о. Маркіяна Шашкевича ще ближчою нам у нашому нелегкому сьогоденні зі щоденними викликами і закликає знову ставати в обороні рідного краю і рідного слова… А ще додає сили і певності для поступу, для незламності переконань, для любові. Прийдімо й ми до отця Маркіяна з даром нашого невмирущого українського духу і нашої готовності – як він – не мовчати і діяти, працювати для народу, сповняючи волю великого Сина України. ■

ПОЛЬОВИЙ ЛІКАР СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Сьогодні о. Ізидора не було цілий день. Лише під вечір повертався він з деканальних зборів з Гусятина додому. У нього був хороший настрій, і, милуючись природою свого Поділля, він розмовляв з візником, який говорив:

– Ось погляньте, отче, який прекрасний край дарував нам Господь, які чудові поля, луги, левади, річка, і трава яка зелена… Та ж коли я був у Австрії, там одні лиш гори, але люди там краще живуть. А ми? Чи такі вже ледащі, чи така наша доля?

– Ні, наші люди працьовиті. Може, не мають доброї освіти, а найгірше, що прав своїх не знають і законів. Деколи беруться до господарства – і добре виходить, а потім знайдеться якийсь хитрий, обкрутить – і знову злидні. Їдуть за море шукати свого щастя і дороблюються до чогось, бо там закони шанують.

– А чому так? Чи нас хто заворожив, що ми весь час залишаємось убогими наймитами?

– Тільки тоді, коли наше молоде покоління здобуде освіту і візьметься по-справжньому до господарки, настане інше життя. Я своєму Богдану завжди говорю: «Вчись на юриста і будеш адвокатом, щоб могти наших людей захищати».

Так розмовляючи, вони приїхали до села Крогулець. В'їхавши на подвір'я, вони побачили багато людей, які прийшли з різними проханнями.

– Прошу отця, ось лист прийшов від Івана з Канади, просить метрику надіслати, – говорила старенька бабуся.

– Діти хочуть вінчатися, коли їм прийти? – запитувала інша жінка.

– Мій чоловік уже третій день не встає з ліжка, що порадите йому, отче?

– Я привела дочку, чиряки на спині в неї…

– Моя Настуня не спить вже декілька ночей, що маю робити?

– А я вже після всіх буду говорити з Вами, отче, – обізвався старший за віком чоловік.

Отець Ізидор увійшов до хати. На столі було молоко і буханець, який приготувала йому ємість. Після легкого підвечірку отець вийшов до людей.

Найперше відпустив тих, у кого були нагальні справи. Потім приймав хворих. Отець на селі був і парохом, і адвокатом, і лікарем, і добрим порадником.

Коли всі розійшлися, то підійшов чоловік, що довго чекав:

– Внучка моя вранці руку ошпарила, порадьте щось.

– А де вона?

– Он там, за порогом стоїть.

– Нехай сюди йде.

Коли привели дівчину, то найперше спитав, як її звати.

– Чому ви так довго чекали? Та їй найпершій потрібна допомога. Марійку лікувати треба. В нас є гусячий смалець, будете приходити через день. Богдане, візьми смальцю, змасти дівчині руку і зроби легеньку пов'язку з чистого полотна.

Богдан попросив дівчину до хати і зробив усе, як сказав йому батько.

Через місяць, коли рука в Марійки загоїлась, чоловік прийшов подякувати пароху:

– Ваш Богдан справжній лікар. Він ніби для цього родився. Дякую, отче, що нас порятували. І ми готові у потребі послужити Вам.

Богдан не сподівався на таку похвалу, задумався на хвилину і сказав:

– Можливо, я справді буду лікарем.

– Ні! Ні! Тільки адвокатом. Нестор буде вчитися на священика, а ти восени поїдеш до Відня. Тож готуйся. Без правових знань ми ніколи не збудуємо своєї держави!

Саме цього року Богдан з відзнакою закінчив класичну Бучацьку гімназію і готувався вступити до Віденського університету. А з нового навчального року Богдан Кисілевський став студентом права у Відні. Столиця Австрійської імперії, центр Європи і скарбниця культурних, освітніх і наукових надбань, не могла не хвилювати молодого студента.

На початку свого навчання Богданові довелось відвідати лікарню, яка була під опікою викладачів і професорів Віденського університету. Тут перебував на лікуванні один громадський діяч з Галичини. Відвідини хворого, знайомство з лікарями справили якесь особливе враження на Богдана. Він почав собі усвідомлювати велич лікаря в суспільному житті свого краю. На жаль, медицина в Галичині в ті часи набагато відставала від віденської, де працювали лікарі елітного європейського рівня.

У Богдана в душі щось перевернулось. Щоразу глибше він задумувався над тим, як здобути цю професію. З самого дитинства йому доводилось бачити, як приходили до батька хворі, і він, як міг, так лікував їх.

Одного разу студенти університету проходили медичний огляд. Богдан звернувся до головного лікаря і запитав його:

– Чи можна мені змінити професію? Мене батько влаштував на факультет права, а я хочу вчитись на медичному.

Професор, доктор медицини, пильно подивився на Богдана, змірявши його з голови до ніг, і через деякий час запитав:

– Чому ти так вирішив? Що спонукало тебе до цього? Адже бути лікарем не так уже й легко.

– Я родом з Галичини. У нас дуже погана медицина. Хочу зробити свій внесок для її розквіту, а особливо – допомогти нашим бідним селянам, – говорив по-німецьки з українським акцентом Богдан.

– Добре. Завтра принеси документи, і справа буде вирішена.

Лише через місяць о. Ізидор дізнався, що його син перевівся на медицину.

– А я думав, наш Богдан стане будівничим нашої держави. Але й лікарі потрібні для України, – говорив він своїй дружині Олені.

– Будемо мати свого лікаря. Дякуймо Богові, що так сталося. Треба молитися, щоб все вийшло на добре, – відповідала Олена, заспо-

коюючи свого чоловіка. А через декілька днів вона привітала сина, побажавши успішного навчання.

Українське студентство у Відні завжди збиралося біля церкви Святої Варвари. Богдан ніколи не пропускав богослужінь, був учасником церковного парафіяльного хору. Про всі події, які відбувались в Галичині, він чув.

Найбільш тривожним був 1914 рік, коли над Європою нависла загроза війни. Першим громом серед ясного дня було вбивство австрійського престолонаслідника принца Фердинанда і його дружини Софії. Австрія почала готуватись до війни. Для Галичини цей неспокій став піднесенням національного руху.

Саме в цей час Богдан закінчував медичні студії в Віденському університеті. Як молодого лікаря Богдана мобілізували до війська. Він написав рапорт, що хоче служити в січовому стрілецтві, яке вже раніше було створене для відновлення української державності.

З перших днів війни Богдан Кисілевський став лікарем корпусу січових стрільців і поділяв їхню долю аж до того часу, коли потрапив у більшовицький полон.

Разом із січовиками, які були в складі австрійських військ, він пройшов у боях Карпатські бескиди, Маківку, річку Серет, річку Стрипу, села Семиківці, Соснів, Лисоню. Та набагато важче довелось йому під час національно-визвольних змагань. Нестача медикаментів, мала кількість медичного персоналу, неукомплектованість лазаретів створювали неабиякі труднощі для Галицької армії, яка вела постійну боротьбу з ворогами. Крім того, військо переносило важку пошесть тифу. Богдан був учасником важких боїв на Галичині, а коли Галицька армія перейшла за Збруч, січові стрільці потрапили у нові складні умови. Восени 1919 року вони опинились в районі Браїлова, на Поділлі. Зі сходу і півдня насувалися денікінські дивізії, з півночі – більшовицькі полчища, а всередині лютував тиф. Вище командування УГА робило все можливе, щоб зберегти свої ряди. На короткий час навіть був підписаний договір з денікінцями.

Це було в листопаді. Січові стрільці розташувалися у містечку Браїлові. Холодна осінь дошкульно впливала на їхній настрій. На возах лежали поранені, а також хворі на тиф, запалення легенів і навіть холеру. В місті створили військовий лазарет.

В неділю, підвечір, будучи важкохворим, звернувся до місцевого населення сотник Маркіян Драгомирецький:

– Ми не австріяки, ми такі ж українці, як і ви, – пояснював він, – і воюємо ми за Україну, за нашу державність. Зі всіх сторін нас оточили вороги, які безжалісно хочуть знищити нас тільки тому, що ми любимо свою Україну і готові за неї навіть життя своє віддати. Наше військо переживає важку пошесть тифу. Без вашої допомоги і співпраці нам важко вижити. Тому просимо вас прийняти нас як своїх братів і розмістити наших хворих по хатах.

Після сотника виступив польовий духівник, отець Макарій Каровець, ЧСВВ:

– Дорогі наші брати і сестри у Христі, наші любі краяни подоляни! Вдумаймося в євангельські слова Ісуса Христа, коли Він прийде судити всіх нас на страшному суді: «Прийдіть, благословенні Отця мого, візьміть у спадщину Царство, що було приготоване вам від сотворення світу. Бо я голодував, і ви мене нагодували, мав спрагу, і ви мене напоїли, чужинцем був, і ви мене прийняли, нагий був, і ви мене одягнули, хворий, і ви навідались до мене» (Мт. 25,34-36). Тоді скажемо: «Господи, коли ми бачили тебе таким?» А Господь відповість нам: «Усе, що ви зробили одному з братів моїх найменших – ви Мені зробили». (Мт. 25,40). Ціль нашого життя – щаслива вічність, тому воно повинно бути наповненим добрими вчинками. Тож просимо вас не відмовити нам в наших проханнях. Ми будемо з вдячністю молити Бога за вас.

Люди мовчали, але коли підходили вояки, вони не відмовлялися і брали хворих до своїх домівок. Усі недужі були під дбайливою опікою Богдана Кисілевського.

Сотник Маркіян Драгомирецький на другий день вже не піднімався з ліжка. У нього були всі ознаки тифу. До останнього дня він тримався на ногах, і саме це зашкодило йому.

– Пане сотнику, я вам ліки приніс. Не переймайтеся політикою, зберігайте спокій.

– Богдане, мені вже, мабуть, ніщо не допоможе. Ліки використайте для більш потребуючих.

Батькам поки що не сповіщайте. Хочу пити. Попроси отця Макарія, щоб він ще сьогодні зайшов до мене.

Ще цього дня отець Макарій відвідав сотника зі Святими Тайнами. Перед сповіддю отець мав із ним щиру духовну розмову, втішаючи його у важкому терпінні.

– Отче, те, що Ви говорите, говорив і наш лікар Богдан. Скажіть мені, отче, чи Україна постане як держава, чи, може, даремна вся наша справа і її знову присплять? – запитував Маркіян, ледве вимовляючи кожне слово.

– Я думаю, що це тільки початок нашої боротьби, пане сотнику. Наші люди доброзичливі і покірні, тому повинні заслужити Бога на краще майбутнє. Просімо терпеливості, на все Божа воля.

– Так, отче, але чому Бог забирає наших кращих людей?

– Я розумію вас, але Бог вимагає жертви. І ми кладемо своє життя на жертовник нашої свободи і державності. Саме в тяжких терпіннях спокуси сатани є дуже нахабними, і щоби встояти перед ним, потрібна Божа ласка і допомога.

Сотник після такої розмови просив про сповідь. Кожне слово він вимовляв протяжно і пригадував собі навіть найменші гріхи свого життя, які терпеливо вислуховував отець Макарій. Після Святого Причастя отець уділив йому ще Таїнство оливопомазання. Прощаючись, сотник з полегшенням сказав:

– Батьки охрестили мене ім'ям нашого просвітителя і священика Маркіяна Шашкевича. І вік мій та його співпадають. Дякую Вам, отче, за сповідь і добре слово. Справді, Бог любить нас навіть тоді, коли ми далекі від Нього.

На третій день сотник Маркіян Драгомирецький помер, будучи в повній свідомості. Висока температура не спадала до кінця його життя.

На похорон зійшлося багато людей не тільки з Браїлова, але й навколишніх сіл. Вояки зі сльозами прощались зі своїм улюбленим сотником. Разом з ним ховали ще двох стрільців, які померли від тифу. Похорон служив отець Макарій, грав військовий оркестр.

А через декілька днів прийшла звістка, що більшовики будуть наступати на Браїлів. Це дуже непокоїло вояків. На одній нараді вони вирішили залишити місто і направитись в район Жмеринки, щоб долучитись там до бригади, яка мала краще забезпечення. Окрім того, поєднавши сили, вони змогли б дати відсіч ворогу, що наступав з півночі.

Хворих тимчасово залишили в Браїлові. Вони були розселені по хатах, де за ними доглядали сім'ї. За розпорядженням команди з ними залишили лікаря Богдана Кисілевського. Тепер він повністю відповідав за хворих, підтримував їх не тільки своїм лікуванням, але й духовно.

– Пане лікарю, не залишайте мене! – благав хворий, тримаючи в своїх руках руку Богдана.

– Ось мене чекають ще у цій хаті. До завтра, мої дорогі, до завтра… – виривав руку Богдан, бо спішив до іншої хати, де його також очікували хворі вояки.

Тільки він вийшов з хати, як до нього підійшла старенька бабуся і тут же стала його прохати:

– Дуже вас прошу, зайдіть до нас! Внуки лежать хворі! Допоможіть, прошу вас! Сам Господь послав вас нам. Не залишайте наших діток, ради Бога благаю вас!

Коли Богдан увійшов до хати, то побачив цілий лазарет. Вся сім'я, крім бабусі, хворіла. Довелося і їх рятувати. Богдан не минав нікого з хворих, наскільки це було можливо, усіх лікував. Якщо не було ліків, то застосовував народні методи. Адже посвятив він себе служінню найбільш потребуючим ближнім – хворим.

Лікар прощався з поручником Іваном Нагайлом, з отцем Макарієм Каровцем, який ще висповідав всіх хворих, що залишалися, а також зі всіма вояками. Йому залишали лише невеликий загін охорони і обслуги хворих. Він вийшов на шлях, яким потягнулись обози на Жмеринку.

– Прощай! До скорої зустрічі! З Богом! – говорив отець Макарій, потискуючи руку Богданові.

Кисілевський, повернувшись в Браїлів, одразу ж приступив до своїх обов'язків. Знесилений недавно перенесеним тифом, він, однак, був бадьорий духом.

– Пане докторе, болить мене дуже під лопаткою, – жалівся стрілець Погорілий Петро з Бережан, – рана не заживає, а тут ще тиф. Як повернетесь додому, заїдьте до моїх рідних. Матері подякуйте за дар життя. Бабусі вкло-

ніться, то вона мене виховала і послала до січових стрільців. Ви мене чуєте? Моя свічка догоряє… А пам'ятаєте, як ми співали «Як з Бережан до кадри»? Тож заспівайте мамі і скажіть їй, що мене сповідав отець Макарій і поблагословив, – в мареві востаннє говорив хворий стрілець.

Стомлений, увечері Богдан молився: «Господи, прости нам, що ми не змогли забрати в дорогу хворих. Дай мені терпеливості і сили виходити їх. Дякую Тобі за все, мій милосердний Боже!» Перехрестившись, промовив «Отче наш», «Богородице, Діво», і тут же заснув на хатній лавці.

Як кажуть, ворог не спить. Не минуло навіть тижня, як хтось із Браїлова дав знати більшовикам про хворих стрільців, які були розселені по хатах. Однієї ночі ввірвалася розлючена кіннота більшовиків. Вони охопили все місто і вривалися до хат. Проти них не змогла встояти охорона і обслуга, яка була тут же порубана шаблями. Безжалісно вбивали вони хворих, які не розуміли, що коїться.

Петро Погорілий не спав в цю ніч. Він попросив старенької бабусі, щоб подала йому води. Коли вона відкривала двері, в хату ввірвалися кіннотники.

– Не рухайте його, він хворий, – хриплим голосом говорила бабуся. В цей час шабля опустилася їй на голову, і вона впала мертва на долівку. Петро тільки встиг перехреститися і вдарити себе в груди, прийнявши мученицьку смерть. Його кров зачервонілась на стіні.

Біля нього ще зарубали двох хворих вояків, а молодого хлопця забрали з собою. В цей час також дехто загинув із цивільних за те, що дали притулок хворим українським воякам.

Лікар Богдан ночував у цю ніч в лазареті, в самому центрі містечка. І коли сюди увірвались шалені більшовики, він не міг їм протидіяти. З лайкою і несамовитим криком вбивали всіх у лазареті. Дехто, порубаний, не своїм голосом стогнав і кричав. В цей час Богдан тильними дверима вискочив на двір. На дворі він побачив коней, біля яких стояли червоноармійці. В останній момент Богдан вскочив у вигрібну туалетну яму, що була біля хати. Відразу відчув холод, але страх перевершував усі сподівання.

– Боже, вірую в твоє милосердя. Прийми мучеників наших до свого Царства. Рятуй мене. Якщо залишусь живим, буду тільки працювати і жити для знедоленого нашого люду. Та на все Твоя свята воля. Пощади Україну… – цілу ніч до самого ранку молився у ямі Богдан. – Мати Божа, Пресвята Діво Маріє, молись і ще раз молись за тих, які пролили свою кров…

А коли вже розвиднілось, один з більшовиків заглянув у яму і, витягнувши Богдана, тут же розмахнувся шаблею, але поруч солдат скрикнув з лайкою:

– Это офицер. На допрос его.

Богдан був у формі хорунжого, і вони дозволили обмити одяг і руки від бруду, бо запах був неприємний, і повели його на допит. У зв'язку з тим, що він був лікар, його забрали у полон.

Протягом цілого дня жителі Браїлова вивозили мертвих вояків з хат на цвинтар, складаючи їх тіла один біля одного. Людей з містечка змусили копати ями, щоб захоронити порубані тіла січових стрільців. Їм не грав оркестр, не співали їм пісень, не молився священик, не плакали матері і їхні брати та сестри. Ніхто, хіба одиниці співчували їхній смерті. Їм дзвони не грали, коли їх ховали…

Один дідусь з внучкою ввечері підійшли на цвинтар, щоб попрощатись з Василем, який одужував і обіцяв, що залишиться у них і одружиться з Оксаною. Не сталося. Зі сльозами попрощалися і повернулися.

Богдан Кисілевський два роки був у полоні в Ростовській області. Однієї ночі він і ще п'ять чоловік втекли з полону і пішки протягом трьох місяців добиралися до Збруча. Він прийшов додому знесилений, хворий. Через деякий час знову став добрим лікарем у селі Делієві, що поблизу Маряжполя. Переслідуваний радянською владою, помер 18 січня 1957 року, залишивши дружину і двох синів.

На жаль, на могилі січових стрільців у Браїлові ще й сьогодні немає хреста. Така наша пам'ять про тих, які віддали своє життя за нашу державність. А може, ще не прийшла повнота часу незалежності України. Тож, дорогий читачу, помолись в листопадові дні за тих, які з любові до нашого народу віддали за нього найдорожчий дар Божий – своє життя. ■

КРОСВОРД «БЛАЖЕННА СЕСТРА ЙОСАФАТА»

(Три крапки замініть словом з книжок с. Оксани-Софії Ващур, СНДМ, «Горіти любов'ю», с. Домініки Славути, СНДМ, «Йосафата» та акафісту до блаженної Йосафати Гордашевської Петра Шкраб'юка)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

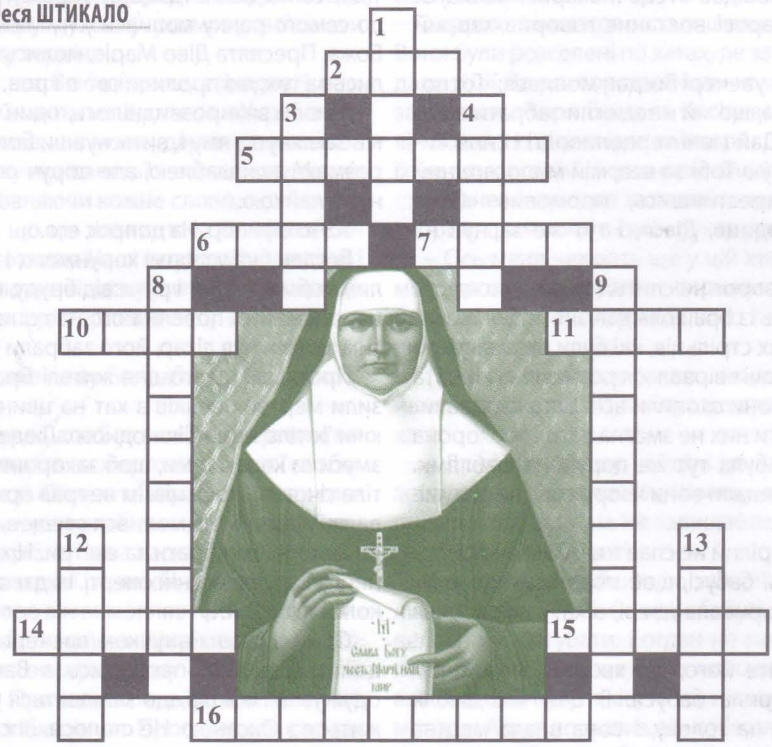

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 2. Гасло сестер служебниць: «Слава Богу, честь Марії, нам …!». 5. Посадова особа, наділена урядом особливими повноваженнями. 6. Радуйся, бо ... серце очищає. Радуйся, бо віра до Небес здіймає. Радуйся, бо віра – це життя у русі. Радуйся, бо віра – це наш щит у спокусі. 7. Добра ..., щира віра і покірна молитва зробили її здатною здійснити те, що здавалося неможливим. 10. Наприкінці місії до о. Ломницького зголосилися декілька дівчат з села, прохаючи допомогти їм вступити до монастиря. Отцеві Ломницькому здавалось, що це Божий …, що прийшла хвилина розпочати давно омріяне діло. 11. Вона – дівиця чиста й скромна, свій перший ... зробила сміло. Для Господа і для Марії святеє розпочала діло. 14. Радуйся, бо віра наша непомильна. Радуйся, бо віра – наше ... ясне. Радуйся, бо віра – шлях в буття незгасне. 15. Молитва «… Господній». 16. Держава у Південній Америці, в якій сьогодні живуть і працюють сестри служебниці НДМ.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. «... і здійснення найвищого управління в Згромадженні» – назва одного із розділів книжки с. Оксани-Софії Ващур «Горіти любов'ю». 3. Радуйся, що ніжно Ти людей любила. Радуйся: з любові лиш ... творила. Радуйся, що мала захист для малечі. Радуйся, що дбала про доми старечі. 4. Бог задумав освятити і спасти людей не поодинці, без усякого взаємного зв'язку, але зібрати їх в один ..., який визнавав би Його в правді та служив Йому в святості. 8. Цвіте Згромадження служебниць під пильним оком Йосафати. Веде вона духовних доньок – ... і наша Мати. 9. ... посилало її там, де була найбільша потреба, і разом зі спільнотою перших Сестер бажала для всіх бути світлом, учителькою, аніматоркою, ангелом милосердя, матір'ю і сестрою; як сказав святий апостол Павло: «Стати всім для всіх». 12. ... стало тілом, щоб стати для нас зразком святості. 13. Ти пішла за прикладом Марії по святій стежині до мети. В чистоті пахучої лелії ... життя зуміла пронести.

Відповіді на кросворд «ЛІТЕРА «Ф», опублікований у числі за жовтень 2011 року:

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 3.Фортран. 6.Фатіма. 7.Фабула. 10.Фіорд. 11.Фоліо. 14.Фінік. 15.Фагот. 18.Фастів. 19.Фактор. 20.Фарадей.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Форма. 2.Фазан. 4.Фанера. 5.Флакон. 8.Фізаліс. 9.Філософ. 12.Філіал. 13.Фарфор. 16.Фінал. 17.Факел.

До ювілею 200-ліття
від дня народження
Маркіяна Шашкевича
Видавництво «МІСІОНЕР»
видало книгу
Романа Лубківського
«КАМЕРТОН ШАШКЕВИЧА»,
яка була нагороджена
відзнакою
на 18 Міжнародному
«Форумі видавців
у Львові».

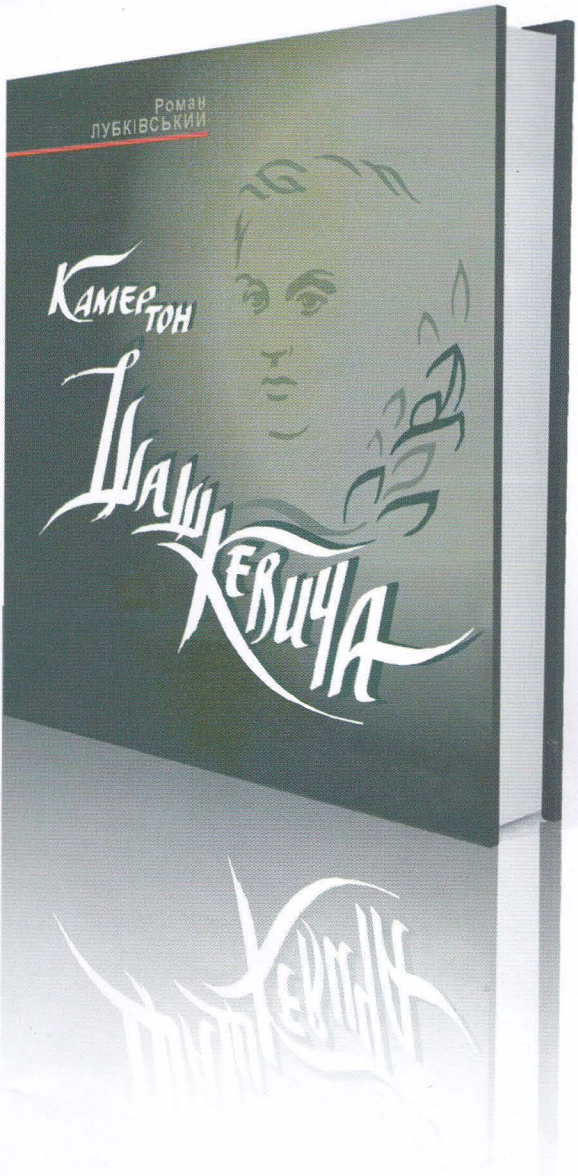

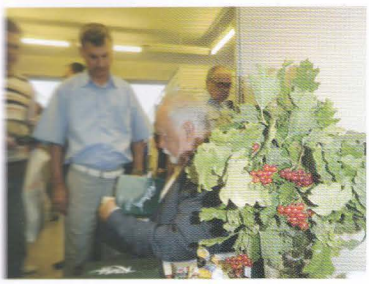

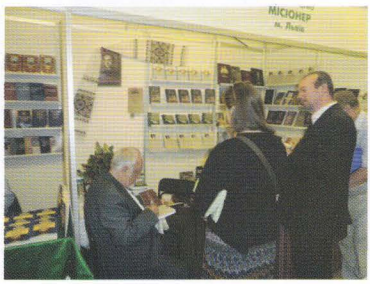

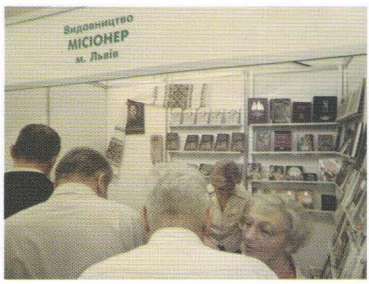

Автограф-сесія Романа Лубківського на стенді Видавництва «МІСІОНЕР»
під час 18 Міжнародного «Форуму видавців у Львові».

З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40
м. Львів, 79019,

тел.: 0952602157, (032) 272-90-80
http: www.missioner.com.ua
redakzia@missioner.com.ua

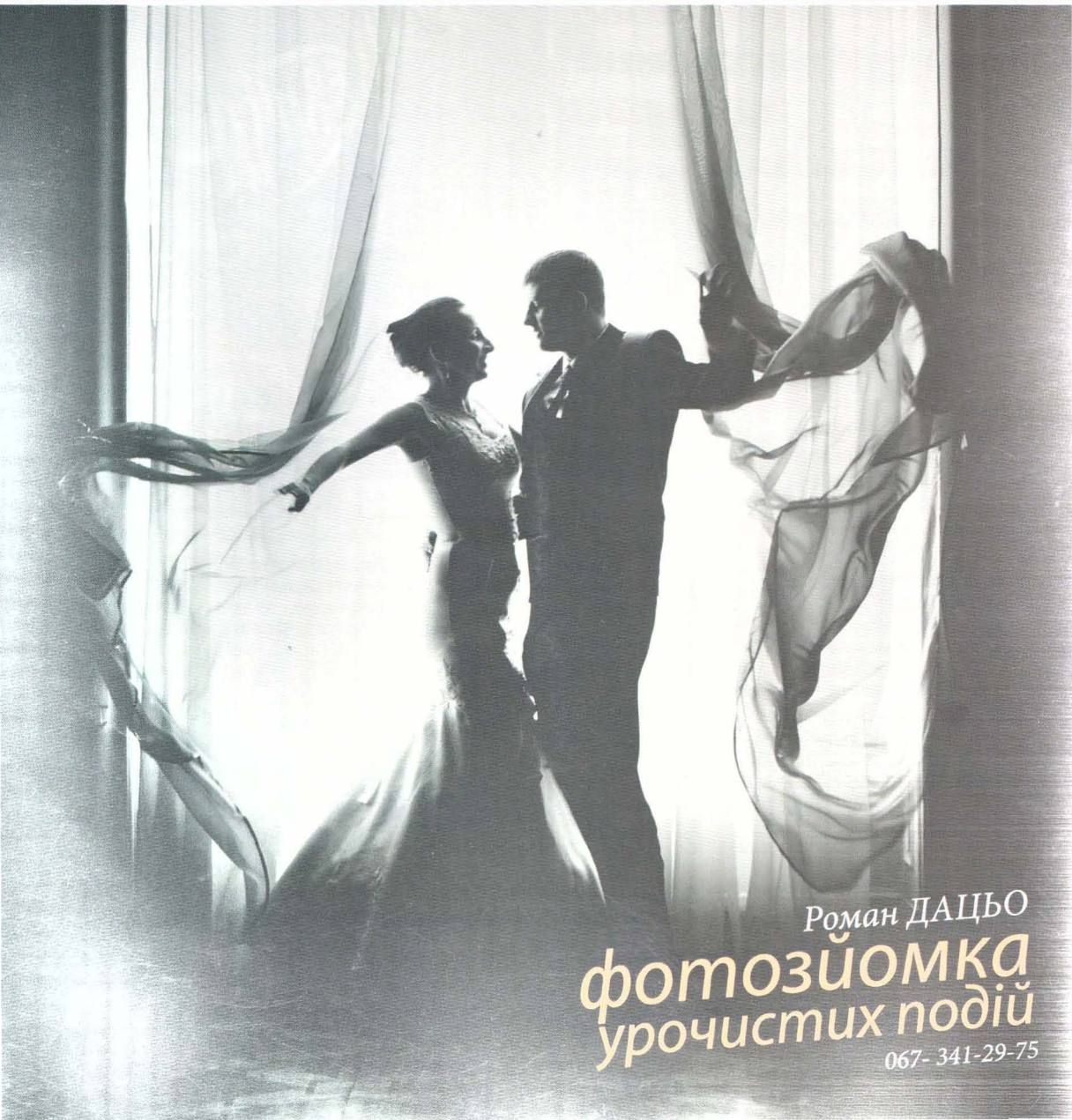

Роман ДАЦЬО

фотозйомка урочистих подій

067- 341-29-75